

- Atakuojamas Acheson'as
Argi karas jau čia pat?
Teko ir Lilienthal'ui
Keistas sutapimas

VEL IŠKILO NAUJAS DP BILIUS

Washington, D. C. — Kaip žinoma, jau seniai kalba apie naują DP (Išvietintų Žmonių) bilį. Pagal naują bilį, jeigu jis būtų Senato priimtas ir Prezidento pasirašytas, tai į Jung. Valstybes būtų įleista 339,000 išvietintų žmonių. Pagal dabartinį įstatymą iki birželio 30 d., 1950 m. gali būti įvežta 205,000 išvietintų žmonių.

Dėl naujo DP biliaus pramatoma daug ginčų. Kaikurie senatoriai yra labai priešingi išleisti daugiau tremtinių. Senatorius Pat McCarran, kuris dabar yra Europoje, prisiuntė kablegramą, sakydamas, kad būtų "padaryta didelė klaida padidinant išvietintų žmonių skaičių". Tačiau kiti senatoriai kitaip galvoja, ir jie mano, kad naujas bilius gali būti be didelių ginčų priimtas.

TREČIASIS KARAS PRASIDĖJES

Hong Kong, Kinija — Gen. Chiang Kai-shek, kiniečių nacionalistų vadas, sako, kad trečiasis pasaulinis karas prasidėjęs nuo laiko kai Rusija pradėjo puolimo karą prieš Kiniją.

Chiang atsišaukia į Vakarų Valstybes, kad jos imtųsi įgyių sulaukyti Rusiją.

ŠV. PATRICK'O KATEDRA PAKELIAMA Į BAZILIKĄ

Iš Romos pranešama, kad Šv. Patrick'o katedra...

Kitas, tik tas asmuo padėjo sovietams taip greitai pasigaminti ir atominę bombą. Jis daręs trukdymus FBI pareigūnams patikrinti 4,000 darbininkų, dirbančių prie atominė bombų gamybos, lojalumą ir pan.

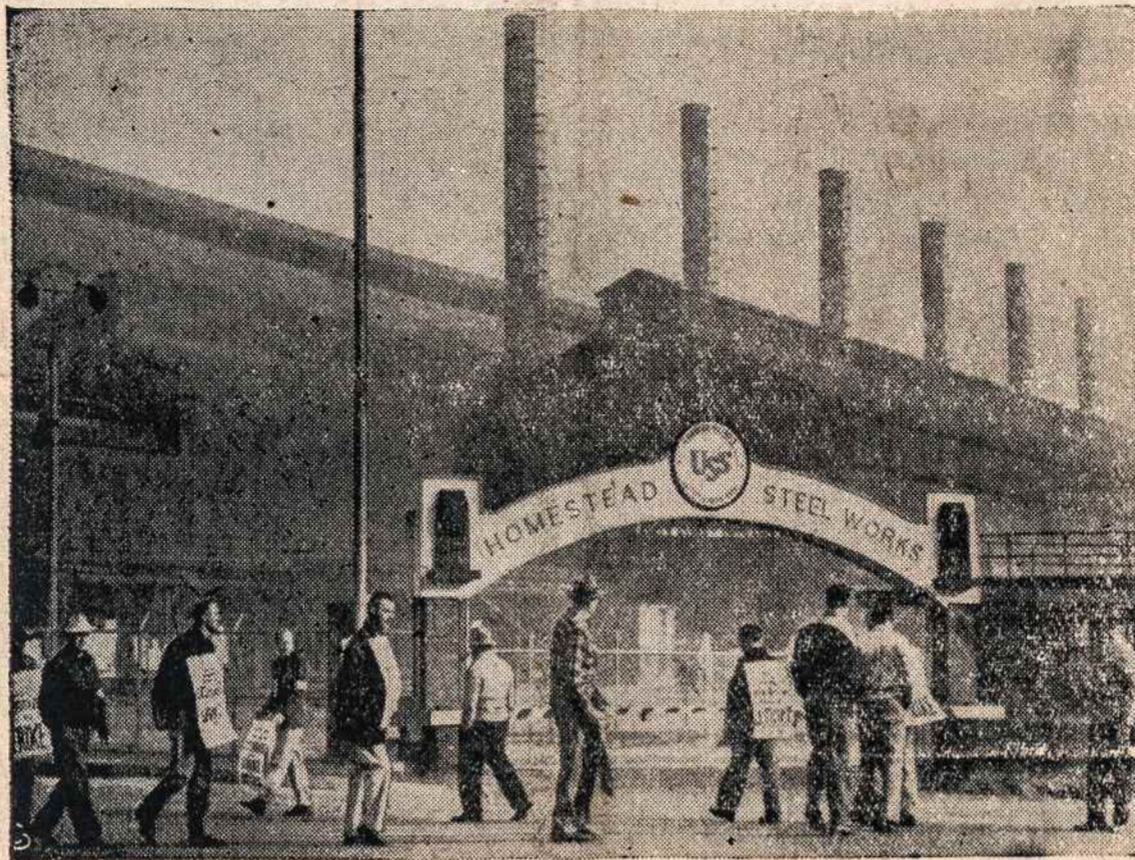
Taigi, dabar susiprantama ieškoti kaltininkų visur, tik jau gal kiek vėloka. Raudonieji nesisikaitė su jokiais priemonėmis nei išlaidomis, kad tik tas paslaptis išvogs, o amerikiečiai — į tai žiūrėjo pro pirštus.

Ne be reikalo vienas mano geras prietelius, neseniai atvykęs į JAV, tarp kita ko, savam laiške taip apatiškai išsitarė: "O, kokia čia gera dirva komunizmui plisti! Norėtuosi net klauziti: "Quo vadis, Amerika?"...

Minimo korespondento žodžiais, kai užklausi kurį nors Argentinos kad ir aukštą pareigūną: "Iš kur tokia prielaida susidaryta, kad karas gali kilti tuojau?" Jis atsako: "O, tas dalykas kiekvienam gali būti suprantamas ir jis nekelia abejonių"...

Jeigu, esą, karas kiltų nors šiandien ar rytoj, Argentinoje tas nesukeltų jokio nusistebėjimo, pastebi minimas korespondentas. Tačiau JAV-bių valdžia į tokius spėliojimus žiūrinti ironiškai.

Gi JAV-ių senatorius Hickenlooper — vis dar tebeuola Atominės Komisijos Pirminką Dawid E. Lilienthalį. Pagal jo tvirtinimą, esą, ne kas...

Pikietuotojai renkasi iš įvairių miesto kampų su plakatais, kuriuose įrašyti pensijų reikalavimai, prieš Homestead Works Carregie Illinois Steel Corporation dirbtuvių vartus Pittsburgh'e. Dabartiniu laiku streikuoja apie pusę milijono plieno pramonės darbininkų, siekdami pensijų reikalavimų patenkinimo.

ADF PRIEŠINASI RUSIJOS UŽGLOSTYMIUI

St. Paul, Minn. — Amerikos Darbo Federacijos — Tarptautinis Darbo Santykių Komitetas išpėja visus ir pasisako prieš Rusijos imperializmo užglostymo politiką.

ADF Komitetas yra įsitikinęs, kad šios krizės metu Rusijos imperializmo užglostymas gali padaryti labai daug žalos ne tik kitiems, bet ir paties užglostytojams.

Figl's Partija Laimi Rinkimus

Socialistai antroje vietoje. — Komunistai visai susmuko.

Vienna, Austrija — Sekmadienį, spalį 9 d. įvyko rinkimai. Dar negalutinai susikaityti balsai aiškiai parodo, kad kanclerio Leopold Figl's Liaudies partija gavo 47 nuosimtis iš 2,000,000 suskaitytų balsų. Socialistai gavo 35.5 nuosimtis ir Nepriklausomų Lygų (kraštutiniai dešinieji) — remiami buvusiųjų nacių — gavo 11 nuosimtis. Komunistai gavo tik 5.5 nuosimtis.

Nacionalizmas Sulaikys Raudonųjų Agresiją

New York — Senatorius Owen Brewster iš Maine pareiškė, kad Ispanijos vadas Generalissimo Francisco Franco esą pasakęs, kad nacionalizmas daugelyj kraštų sulaikys Rusijos agresiją.

AMERIKOS AMBASADORIAI SUVAŽIUOS Į LONDONĄ

Washington, D. C. — kalbėti apie Jung. Valstybių užsienio politiką su Sovietų Rusija, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija ir Jugoslavija. Kaip žinoma, Sovietų Rusija dabar veda smarkią propagandą prieš Jung. Valstybes. Taigi mūsų krašto vyriausybei yra svarbu prieš tą propagandą reaguoti ir suvienodinti užsienio politiką Rytiniuose Europos kraštuose.

Išdrįso Pasakyti Tiesos Žodį Rusams

Lake Success — Britų atstovas Jung. Tautų politiniame komitete išdrįsė viešai pasmerkti bolševikų elgesį jų pavergtuose kraštuose, pavadindamas jį lygiai tokiu pat žiauriu ir nežmonišku, kaip ir kai kurie nacių veiksmai. Vietoje svastikos (nacių vėliavos su kabliuotu kryžiumi), visur Rytų Europos valstybėse iškiluria raudonoji vėliava, po kuria bolševikai tebetęsia iki šiolei nacių žiaurumas. Tas britų atstovas yra Hartley Shawcross, kuris Niurenburgo Tribu-

Komunistai negavo nė vienos vietos.

Nacių remiama lyga nustebino visus savo galia. Dėl komunistų susmukimo niekas nesistebi ir džiaugiasi, kad balsuotojai pažįsta komunistus kaip krašto išdavikus.

Nacionalizmas Sulaikys Raudonųjų Agresiją

New York — Senatorius Owen Brewster iš Maine pareiškė, kad Ispanijos vadas Generalissimo Francisco Franco esą pasakęs, kad nacionalizmas daugelyj kraštų sulaikys Rusijos agresiją.

AMERIKOS AMBASADORIAI SUVAŽIUOS Į LONDONĄ

Washington, D. C. — kalbėti apie Jung. Valstybių užsienio politiką su Sovietų Rusija, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija ir Jugoslavija. Kaip žinoma, Sovietų Rusija dabar veda smarkią propagandą prieš Jung. Valstybes. Taigi mūsų krašto vyriausybei yra svarbu prieš tą propagandą reaguoti ir suvienodinti užsienio politiką Rytiniuose Europos kraštuose.

Išdrįso Pasakyti Tiesos Žodį Rusams

Lake Success — Britų atstovas Jung. Tautų politiniame komitete išdrįsė viešai pasmerkti bolševikų elgesį jų pavergtuose kraštuose, pavadindamas jį lygiai tokiu pat žiauriu ir nežmonišku, kaip ir kai kurie nacių veiksmai. Vietoje svastikos (nacių vėliavos su kabliuotu kryžiumi), visur Rytų Europos valstybėse iškiluria raudonoji vėliava, po kuria bolševikai tebetęsia iki šiolei nacių žiaurumas. Tas britų atstovas yra Hartley Shawcross, kuris Niurenburgo Tribu-

Stipriai Policijos Saugojamas Čekoslovakijos Miestas

Vatikano miestas — Spalio 9 d. Vatikano radijas pranešė, kad Čekoslovakijos policija stipriai apsaugo juosta apjuosė nedidelį, apie 1000 gyventojų, miestelį Svatyian Podskalon, kuriame randasi katalikų aukštesnioji mokykla, ruošianti mokykloms mokytojus. Tas miestelis esą visiškai dabartiniu metu atskirtas nuo pasaulio.

Koks yra tokios izoliacijos tikslas, radijo pranešėjui nėra žinoma, bet spėja, kad tos mokyklos įvairios patalpos bus panaudojamos patalpinti dideliame skaičiui areštuotųjų, kurie buvo suimti praeitos savaitės pabaigoje Pragoje.

Praeitą savaitę iš ketvirtadienio į penktadienio naktį Pragoje komunistinė policija įvykdė masinius areštus, laike kurių buvo areštuota apie 5000 žmonių, kurių tarpe ir pats Pragos miesto burmistras, kuris yra komunistas.

Raudonųjų Vedybų Dekretas Lenkijoje

Varšuva, Lenkija — Lenkijos ir Čekoslovakij...

Masiniai Areštai Čekoslovakijoje

Praga, Čekoslovakija — agentai smarkiai siauriai Raudonųjų komunistų valdžia skelbia, kad jai juo, Pilsene, Bohemijoje, ir pavyko susekti prieš valstybinį sąmokslą. Sąmokslininkai veikė pogrindyje. Sakoma, kad tarp 2,500 ir 7,000 asmenų — advokatų, gydytojų ir smulkiųjų biznierių dingo Pragoje be žinios. Tūkstančiai areštuota visame krašte.

Masiniai areštai daromi visame krašte. Čekoslovakijos komunistinė valdžia esą įsitikinusi, kad Jung. Valstybių Armija bus įvelta į tą pogrindinį veikimą. Komunistinės valdžios la.

Rusija Įsteigė Vokiečių Respubliką Berlyne

Panaikino Sovietų Kontrolę. — Paliko Savo Agentus

Berlynas — Sovietų Rusija įsteigė taip vadinamą "Vokiečių Liaudies Respubliką" Rytinėje Vokietijoje, kuri buvo Rusijos kontrolėje. Dabar paskelbė, kad ji Berlyno kontrolę panaikina, ištraukia savo ginkluotą jėgą ir paveda patiems vokiečiams valdyti. Tačiau visiems yra žinoma, kad tai paprastas komunistinis burbulas. Rusija paliko savo agentus, kurie kontroliuoja...

Rytinė Vokiečių Valdžia Yra "Košelė Rusijos Rankose"

Hamburgas, Vokietija — Vakarų Vokietijos kancleris Dr. Konrad Adenauer, kalbėdamas apie "Rytinę Vokiečių Demokratinę Respubliką", pareiškė, kad toji respublika yra "košelė Rusijos rankose".

Dr. Adenauer pažadėjo 18,000,000 vokiečių Rusijos zonoje, kad "mes niekad jūsų neapleisime".

Vokiečiai labai gerai žino, kad naujoji "demokratinė vokiečių respublika" yra rusų kontrolėje taip, kaip jie kontroliuoja Rumuniją, Bulgariją, Lenkiją, Čekoslovakiją ir kitus kraštus.

Masiniai Areštai Čekoslovakijoje

Praga, Čekoslovakija — agentai smarkiai siauriai Raudonųjų komunistų valdžia skelbia, kad jai juo, Pilsene, Bohemijoje, ir pavyko susekti prieš valstybinį sąmokslą. Sąmokslininkai veikė pogrindyje. Sakoma, kad tarp 2,500 ir 7,000 asmenų — advokatų, gydytojų ir smulkiųjų biznierių dingo Pragoje be žinios. Tūkstančiai areštuota visame krašte.

Masiniai areštai daromi visame krašte. Čekoslovakijos komunistinė valdžia esą įsitikinusi, kad Jung. Valstybių Armija bus įvelta į tą pogrindinį veikimą. Komunistinės valdžios la.

Rusija Įsteigė Vokiečių Respubliką Berlyne

Panaikino Sovietų Kontrolę. — Paliko Savo Agentus

Berlynas — Sovietų Rusija įsteigė taip vadinamą "Vokiečių Liaudies Respubliką" Rytinėje Vokietijoje, kuri buvo Rusijos kontrolėje. Dabar paskelbė, kad ji Berlyno kontrolę panaikina, ištraukia savo ginkluotą jėgą ir paveda patiems vokiečiams valdyti. Tačiau visiems yra žinoma, kad tai paprastas komunistinis burbulas. Rusija paliko savo agentus, kurie kontroliuoja...

PREL. JONO BALKŪNO MALDA BALFO SEIME

Spalio 7 d., 1949, Philadelphia, Pa.

Mes susirinkę Amerikos Lietuvių atstovai į Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo seimą stojame Tavo akyvaizdoje, Viešpatie Visagali Dieve, ir prašome Tave: lenk Tavo tiesai mūsų protus, Tavo gėriui — mūsų valias, Tavo grožiui — mūsų jausmus. Meilės duok mūsų tarimuose — maldaujame, ištvėrimės darbuose suteik — prašome, ir palaimos mūsų vadams — šaukiamės.

Šioj skaudžioj valandoj negalime užmiršti mūsų brolius Lietuvoj, kalinčius Siberijoje ir ištremtuosius Europoje. Saugok ir globok pasilikusius Tėvynėje. Stiprink ir drąsink išvežtuosius į vergijos plotus Tolyuose Rytuose. Ramink ir guosk tremtyje laukiančius mūsų pagalbos. Neduok palūžti jiems po sunkia tremtinio našta. Teik išminties ir jėgų dirbantiems Tėvynės išlaisvinimui ir gerovei. O gyvybę paaukojusiems už Tautą ir Tėvynę duok amžinąjį atsilsį.

Apsaugok Aukščiausis, tą mylimą šalį, Kur mūsų sodybos, kur bočių kapai. Juk tėviška Tavo malonė daug gali. Mes Tavo per amžius šios žemės vaikai. Neapleisk, Aukščiausis, mūsų ir brangios Tėvynės, Maloningas ir galingas per visas gadynes.

AMEN.

Visuotinis Kongresas "Priangy"

Didysis istorinis įvykis — Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas — jau čia pat. Lapkričio 4-5-6 d.d. Hotel New Yorker patalpose New Yorke posėdžiaus "Amerikos Lietuvos" atstovai. Daugelis draugijų jau išrinko savo atstovus, daugelis jau paskyrė aukas, bet didžiuliam rinkos atstovus ir organizuos piniginę talką spalio mėnesio eigoje.

KONGRESO POSĖDŽIŲ BIGA

Mūsų Kongreso posėdžiaus Hotel New Yorker didžiojoje salėje, Grand Ballroom. Hotelis stovi 8-tos Avenue ir 34-tos gatvės kampe — veikskersai gatvės nuo didžiojo Pennsylvania geležinkelio stoties. Viešbutį pasiekti galima 8th Avenue požeminiu geležinkeliu, 7th Ave. IRT, arba 6th Avenus Independent ir BMT traukiniais.

Viešbutis rezervavo Kongreso reikalams 700 kambarių. Rezervacijai kortelės jau atspausdintos ir siuntinėjamos į kolonijas. Delegatų registravimas prasidės lapkričio 3 d. vakare — Kongreso išvakarėse. Kongreso darbų metu registracija vyks salės priangy, "foyer", Rengimo komiteto nariai budės "Parlor garsais. A" kambary.

Antrosios dienos darbai vyks penktadienį vakare bus didysis ban-

ISIGYKITE VEIKALĄ IS LIETUVOS PARTIZANŲ VEIKLOS VYTIS IR ERELIS

Apysaka. Parašė Jonas Kmitas. Lietuvių Darbininkų Sąjungos leidinys, 1946 m., 576 pl. Amerikos lietuviai gerai pažįsta garsaus mūsų rašytojo ir poeto plunksną. Atšventęs savo kunigystės auksojį jubiliejų, rašytojas vis dar kuria naujus veikalus. Jo apysaka Vytis ir Erelis, vaizduojanti lietuvių kovas su tėvynės priešais, visų buvo išgirta ir pamilta. Skaitytojas susižavi iki paskutinio puslapio. Kaina — \$2.50. Sumažinta kaina tik \$2.00. Užsakymus siųskite:

DARBININKAS
366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI:—
Šiuo ni siunčiu \$2.00 ir prašau prisiųsti apysaką — "VYTIS IR ERELIS".

Vardas _____
Adresas _____

kietas. Vėl bus progos išgirsti žymius kalbėtojus: socialiai pavalgus, jausis kaip posėdžių salėje, tik negalima "pataisymų" ir "įnešimų" daryti.

Galop, sekmadienio vakare bus muzikos ir literatūros vakaras. Tenka pažymėti, kad tiek šokių, tiek muzikos - literatūros komisijas sudaro jaunimas.

SUSIKAUPIMO VALANDA

Lietuvio sunkius darbus ne tiktai prakaitas ir daina lydi. Ne: nuo senų senovės lietuvis gyvena taikoje su Dievu ir prašo dangiškos palaimos savo didesniems pasiryžimams. Jis nešaukia, kaip kad seniau maskolius ar vokiečius savo piktadariavime, kad "Dievas su mumis!" — jis prašo Dievo malonės ir įkvėpimo savo geriams žygdarbiams, kuriuos jis pats ruošiasi vykdyti ir ginti.

Todėl, sekmadienį, lapkričio 6 d. 4 val. po piet bent 5,000 lietuvių susirinks Sv. Patriko didingoje katedroje ant 5th Ave. New Yorke — pasimelsti už Lietuvą, už savo garbingą kitų niekinamą, ir persekiojamą tautą, už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus, ir prašyti Galybių Viešpaties, kad pagreitintų Lietuvos išsivadavimą. Katedroje bus katalikiškos pamaldos. Tikimasi, kad tuo pačiu metu, kitoje miesto daly, susirinks ir reformatai lietuvių protestantų bažnyčioje, maldauti Dievo palaimos tiems žygdarbiams, kuriuos jie su savo broliais katalikais išvien vykdys.

Todėl, sekmadienį, lapkričio 6 d. 4 val. po piet bent 5,000 lietuvių susirinks Sv. Patriko didingoje katedroje ant 5th Ave. New Yorke — pasimelsti už Lietuvą, už savo garbingą kitų niekinamą, ir persekiojamą tautą, už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus, ir prašyti Galybių Viešpaties, kad pagreitintų Lietuvos išsivadavimą. Katedroje bus katalikiškos pamaldos. Tikimasi, kad tuo pačiu metu, kitoje miesto daly, susirinks ir reformatai lietuvių protestantų bažnyčioje, maldauti Dievo palaimos tiems žygdarbiams, kuriuos jie su savo broliais katalikais išvien vykdys.

TRUMPOS KONGRESO ZINUTĖS

Reikalinga Stenografij
Kongreso darbų stenografavimui reikalinga pora ekspertų, mokančių lietuviškai stenografuoti. Kandidatai ar kandidatės maloniai prašomi kreiptis į Lithuanian American Congress Committee, 3012 Woolworth Building, New York 7, N. Y. nurodant savo patyrimą. Tai bus trijų dienų darbas.

Priimami Skelbimai Atminimo Knygai

Kongreso Rengimo Komitetas leidžia knygelę, kurioje bus sudėta Kongreso darbotvarkė, visų iškilnių ir pramogų programa, ALT aprašymas, ir bižniški skelbimai bei linkėjimai. Knygelę gaus visi Kongreso atstovai ir visų iškilnių bei pramogų dalyviai, taigi bent 9,000 asmenų suvažiavę iš įvairių kolonijų.

Jau dabar priimami skelbimai. Kainos: visam puslapiui \$25, pusė puslapio \$15, ketvirtadalis puslapio \$10.

Viso krašto lietuviams bižničiams, profesionalams, įstaigoms ir organizacijoms visai praktiška jamžinti savo paramą šiam istoriskam įvykiui, įdedant bižnišką, skelbimą arba linkėjimus. Bus spausdinama 10,000 egz., o jei bus pareikalavimų, tai ir daugiau. Visas pelnas eina Lietuvos laisvinimo kovų fondui — Amerikos Lietuvių Tarybai.

Norintieji pasiskelbti ir prie Kongreso pasisekimo prisidėti, prašomi siųsti

tekstus ir čekius į Lithuanian American Congress Committee, 3012 Woolworth Building, New York 7, N. Y.

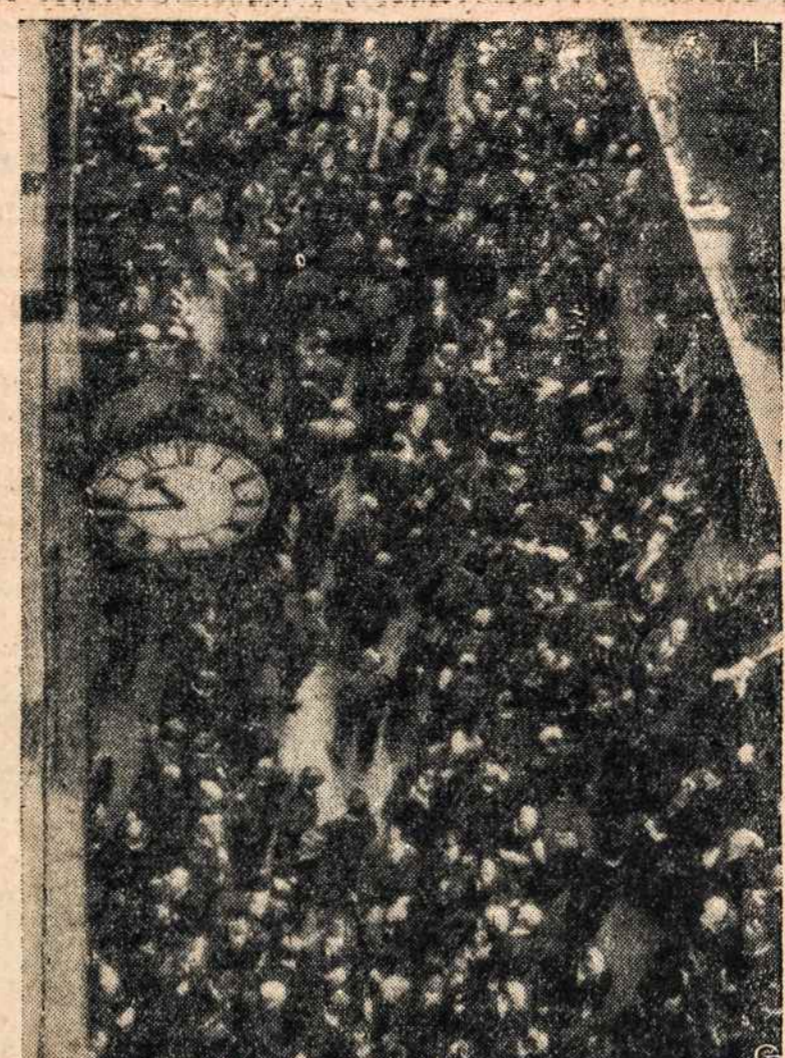
Delegatų Dėmesiai

Visuotinio Kongreso delegatai gaus tam tikrus ženklus, ant kurių bus įrašyti atstovų vardai ir t.t.

Todėl, visos organizacijos, kurios renka delegatus, prašomos mandatu nuorašus iš anksto siųsti į ALT sekretariata, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Kongresas Radio Bangomis

Dalis Visuotinio Kongreso programos darbų bus transliuojama per radio. Šiuo metu vyksta pasitarimai su New Yorko miesto stotimi ir su "Voice of America".

Sužinojė, kad svaras nuvertinamas, prie Londono pinigų biržos susirinkę tūkstančiai įvairių pirklių, maklerių prekybos tarnautojų tęsia operacijas. Uždarius bankus ir biržas, ėjo gyva prekyba akcijomis ir bonais gatvėse.

10,000 VYRŲ DALYVAVO ŠVENTOJE VALANDOJE

Haverhill, Mass. — Sekmadienio vakare, Swasey's aikštėje įvyko Essex Deanery ir Merrimas Valley Sv. Vardo draugijų narių Šventoji Valanda. Dalyvavo apie 10,000 narių ir jų draugų ir šeimų narių.

Pamaldos buvo skiriamos už pasaulio taiką ir Rusijos atsivertimą. Aikštėje buvo pastatytas altorius ir ant jo stovėjo trys apšviesti šviestais kryžiai. Dalyvaujantieji pamaldose Sv. Vardo draugijų nariai laikė degančias žvakes, kas sudarė labai didelį įspūdį.

ARMIJOS TRANSPORTAS SU DP ATPLAUKS Į BOSTONĄ

Penktadienį, spalio 14 d. į Commonwealth Pier, So. Boston, Mass. atplauks J. V. Armijos laivas "Gen. Hersey" su tremtiniais iš Vokietijos. Atvyksta nemažas skaičius ir lietuvių.

Kitas Armijos laivas su DP atplauks į Bostoną spalio 24 d. Atvykusius tremtinius pasitikis organizacijų atstovai.

tekstus ir čekius į Lithuanian American Congress Committee, 3012 Woolworth Building, New York 7, N. Y.

Delegatų Dėmesiai

Visuotinio Kongreso delegatai gaus tam tikrus ženklus, ant kurių bus įrašyti atstovų vardai ir t.t.

Todėl, visos organizacijos, kurios renka delegatus, prašomos mandatu nuorašus iš anksto siųsti į ALT sekretariata, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Kongresas Radio Bangomis

Dalis Visuotinio Kongreso programos darbų bus transliuojama per radio. Šiuo metu vyksta pasitarimai su New Yorko miesto stotimi ir su "Voice of America".

TRUPINĖLIAI

J. Karys

DŽIOVAS

Laikrodžius mušė vienuolika, kai aš, baigęs vakarinį darbą, koja už kojos lipau siaurais laipteliais į pastogę, kurioje yra mano ir kitų klubo tarnautojų kambariai.

Koridoriuje sutikau Čarlį, naktinį klubo "vačmaną", užsukinėjantį priešgaisrinės apsaugos laikrodžius. Mums besikalbant, iš vieno kambario kildien pamilži penkiolika karbe pertraukos skambėjo duslus kosulys. "E-che, echee, e-che-e!" Tartum kas tą žmogų būtų smaugęs.

Tai Džiovas, — paaikšino man Čarlis, kai aš atkreipiau dėmesį, — žinai gi, senis Juozas iš virtuvės. Aš pažįstu iš balso. Si, čia mūsų vardų neištaria. Kaip matai, aš jau ir užmiršau, jog kada nors buvau Kazimieras; tu iš Jono pasidariai "Džanas"; vokiečiai "pentri-manas" Liudvikas perkrikštytas į Luji; ana slaviokas Vladas šaukiamas Volteriu... Si, Džanuk, Amerikoj viskas suverda vienon košen: vardai, kalbos, papročiai ir visa kita, ką imigrantai iš savo kraštų su savim atsineša. Na, žinoma, greičiau suverda čia ir ateivių sveikatą, nes kiekvienas yra priverstas sunkiau nei kur kitur dirbti. Juk jau ir pats matai. Už tai Amerika tokia turtinga...

Taip, Kazimierai, matau ir suprantu, — atsakiau. — Bet man rūpi Džiovas. Kas jam yra?

Nieko ypatingo, Džanuk. Jis jau išeina iš "gvintų"; paseno žmogus, si. Jis atvyko iš "krajaus" prieš trisdešimt penkis metus. Tada jam buvo dvidešimt. Mudu nuo Kupiškio, taigi pažįstami iš jaunumės. Buvo geležinis vyras. Arklių pakeldavo. Bet, žinai, nemokytam bernui, kokių čia suvažiavo daugybės, Amerikoj nėra lengvas gyvenimas. Tik apsidairyk, ir pamatysi, kiek mūsų mieste našlaujančių moterų. Jų vyrai daugumoje pasimirė nė šeštos dešimties dorai nepradėję. O atvažiavo stiprūs, kaip jaudiai. Si, kaip yra...

Tai kaip bus su tremtiniais, kurie čia atvyksta pusamžį peržengę ir, daugumoje, be raumenų, sunkaus ir alkanos gyvenimo Vokietijoje gerokai palaūži? — pasiteiravau aš.

Well, — numykė Čarlis. —

nys, kuris važiavo iš Bostono į New Yorką, buvo sulaikytas anksti sekmdienio rytą ant geležinkelio arti Readville, Mass. stoties, kada inžinierius pamatė žmogaus kūną ant bėgių.

Policijai atvykus, sužinota, kad to nelaimingo vyro pavardė yra Clifford C. Gray iš Providence, R. I. Spėjama, kad jį traukinys užmušė, tik ne tas, kuris buvo sulaikytas.

STREIKO NUOSTOLIAI AUGA

Pittsburgh, Pa. — Streikas plieno ir anglies industrijų daro milžiniškus nuostolius.

Anglies darbininkų streiką užbaigti yra šokia tokia viltis, tačiau plieno darbininkų streiką užbaigti tokios vilties nesimato.

Dėl anglies ir plieno darbininkų streiko neteko darbo ir kiti milijonai darbininkų įvairiose dirbtuvėse.

Kūnas ant geležinkelio bėgių sulaikė traukinį

Greitasis New Haven geležinkelio Owl traukinys, kuris buvo sulaikytas,

— Nebegeležiau išsilaikyti, — atsakė jis piktokai. — Žydai perka pas žydus, airišiai pas savuosius, kiti vėl gi lanko savųjų krautuves. Kapsčiausi, kapsčiausi ir niekaip nesurinkau pakankamai "kustomerių", kad galėčiau bent pragyvenimui užsidirbti...

Ką čia dabar man pasakoji! — šukterėjau. — Tiek lietuvių mieste. Iš jų vienų galėjai praturtėti.

Tai gi, kad ne. Mūsų žmonės čia tamsūs, labai pavydūs; gatavi tave šaukšte paskandinti, jei pamatys, jog tu lipi aukščiau. Jie geriau eis pas kitus apsipirkti, gaus blogesnes prekes, bet savo žmogaus nepalaikys. Atseit, dirbk ir tu fabrike, kaip ir jie. Didesniuose miestuose lietuviai prekybininkai verčiasi neblogai, nes ten yra gana pirkėjų ir be savųjų...

Koki mes dar nesąmoningi! Jei mes savo brolių visais būdais palaikytume, turėtume daugiau pasiturinčių žmonių iš savo tarpo. Tuo pačiu mes padidintume lietuvių įtaką į miesto gyvenimą, net gi į valdžią. Kas to nesupranta — netiesioginiai kenkia pats sau, savo vaikams, savo tautai.

Atsiminkime: vienybėje galybė!

VIENYBĖJE GALYBĖ

Girdėjau verteis prekyba. Kodėl metei? — paklausiau kartą vieną savo tautietį, turėjusį geroje vietoje nemažą "grosernę".

Nebegeležiau išsilaikyti, — atsakė jis piktokai. — Žydai perka pas žydus, airišiai pas savuosius, kiti vėl gi lanko savųjų krautuves. Kapsčiausi, kapsčiausi ir niekaip nesurinkau pakankamai "kustomerių", kad galėčiau bent pragyvenimui užsidirbti...

Ką čia dabar man pasakoji! — šukterėjau. — Tiek lietuvių mieste. Iš jų vienų galėjai praturtėti.

Tai gi, kad ne. Mūsų žmonės čia tamsūs, labai pavydūs; gatavi tave šaukšte paskandinti, jei pamatys, jog tu lipi aukščiau. Jie geriau eis pas kitus apsipirkti, gaus blogesnes prekes, bet savo žmogaus nepalaikys. Atseit, dirbk ir tu fabrike, kaip ir jie. Didesniuose miestuose lietuviai prekybininkai verčiasi neblogai, nes ten yra gana pirkėjų ir be savųjų...

Koki mes dar nesąmoningi! Jei mes savo brolių visais būdais palaikytume, turėtume daugiau pasiturinčių žmonių iš savo tarpo. Tuo pačiu mes padidintume lietuvių įtaką į miesto gyvenimą, net gi į valdžią. Kas to nesupranta — netiesioginiai kenkia pats sau, savo vaikams, savo tautai.

Atsiminkime: vienybėje galybė!

Edv. Karnėnas.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly.

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES

PRENUMERATOS KAINA

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Domestic once per week yearly	\$3.00	Vieną kart savaitėje metams	\$3.00
Foreign yearly	\$5.50	Užsienyje metams	\$5.50
Foreign once per week yearly	\$3.50	Užsienyje 1 kart sav-tėj metams	\$3.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.

Atominės bombos grėsmė

Atominis amžius tai ne koks vaizduotės padaras, bet tikras konkretus dalykas, kurio realumą gal nepoilsigam teks pasauliui patirti. Žinia, kad Rusija turi atominę bombą, ar tiksliau sakant, atominės bombos formulą, ne iš pirmo išlauzta. Faktinai jau ji dirbdina bombas ir daro sprogdinimo bandymus. Tiksliai klausimas, kaip ilgai truks pasidirdinti tokį bombų kiekį, kad išdrįstų pulti Ameriką. Mūsų karo vadai jau galvoja, kurias Amerikos dalis galėtų rusai pasiekti. Apskaiciuojama, kad Sovietų bombanešiai TU-70 iš Murmansko bazės galėtų atskristi 4000-4500 mylių ir pasiekti svarbiausius Amerikos miestus. Jie, žinoma, atgal nebesugrįžtų, nes nebeturėtų galimybės pasiimti aliejaus. Tai būtų jų sauzūdystės žygis, bet žalos labai daug padarytų. Didmiesčiai labai daug nukentėtų.

Tačiau Sovietai žino, kad Amerika nepaliks jiems skolinga. Jau numatyta 70 didelių Rusijos miestų, kurie turės krist atominės bombos aukomis, jei prie tokių karo veiksmų bus prieita. Tokiam atsitikime Rusija karo žvilgsniu paliktų bejęgę. Po atominės katastrofos jai pririktų pusės šimtmečio atsistatyti. Suprantama, kad ir Amerika būtų smarkiai sužalota, bet jos atsistatymo priemonės yra tokios, kad per dešimt metų ji grįžtų į normalų gyvenimą. Tačiau krašto išvaizda būtų jau kitoniška. Dabar jau planuojama, kas bus darytina, jei didžiuliai miestai skaudžiai nuo atominių bombų nukentėtų. Bus venigiama burtis į didelių miestus, verčiau bus steigiami daug mažų miestų — po 40-50,000 gyventojų — nepertoliausia viens nuo kito. Aukštų dangoraižių nebe bus statoma, nes jie sudaro gerą taikinį atominėm bombom. Stambiosios dirbtuvės būtų perkamos giliai po žeme. Taip pat daroma pastangų sugalvoti priemonės nuo atominių bombų apsiginti. Tai busiškazkokie radaro diriguojami pabūklai, kurie naikins ore skrendančius bombonešius pirmiau, negu jie pasieks savo tikslą. Viskas lyg ir po senovei: prieš kiekvieną naują išrastą baisų ginklą surandama priemonių jo veikimui atremti: prieš nuodingas dujas, tankus, orlaivius. Atsiras priemonių ir prieš atominę bombą.

Iš viso, atominė bomba, dėl pasibaisėtino veikimo, gali būti visai nevertinoma karo veiksmams. Nereikia jokių tarptautinių sutarčių bei uždraudimų. Užteks paprasčiausios baimės. Oponentai neturės tikrų žinių, kuris prieš kurį turi persvarą. Čia ypač Rusijai teks susirūpinti. Ji degė dega troškimu sunaikinti Amerikos miestus, bet jei savo ruožtu Amerika sunaikins jos miestus? Kas tuomet bus su komunizmu, ypač su jo vadais? Tad Rusija vengs puolimo iš baimės, gi Amerika pirmoji nepuls — iš principo. Tuo būdu atominės bombos grėsmė paliks grėsmė, tarsi stipriausias atutas, kurį laikoma atsargoj.

Numatydami tokį galimumą, Amerikos strategai, ypač generolas Omar Bradley, rūpinasi sustiprinti Aliantų kariuomenę Vokietijoje. Ji turi būti tokiam stovy, kad galėtų atremti rusų puolimą. Tačiau nemanoma, kad rusai pradės karą, kol dar nėra pasigaminę daug atominių bombų. Bet kam gi, iš viso, apie karą kalbėti, kai Sovietai primygtinai kalba apie taiką? Taip, kalbėt tai jie kalba, o kai reikia taiką pasirašyti, jie stato "veto" ir pastoviai ruošiasi kariauti. Tad būtina ruoštis apsigynimui.

Kova Už Lietuvišką Spaudą

Dipl. inž. Feliksas Vizbaras

Man jau esant studentu, lietuviška spauda vis daugiau ir daugiau skverbėsi į kaimą, kur du trečdaliai jaunimo mokėjo jau skaityti ir ieškojo knygų. Vieną vasarą, atostogaudamas pas savo brolių kun. Joną Kurtuvenuose, sulaukiau savo mokslo draugų iš paprūsės, kurie čia atvažiuo dviračiais. Kartu jie atsivežė įvairių ryšulių. Pundose buvo nemaži kiekiai lietuviškų knygų ir laikraščių. Tos siuntos buvo skirtos Svedasų ir Kupiškių apylinkėms. Drauge su klebono apsvartėme, kaip tas siuntas saugiai toliau pergabenti, nes žandarai žinojo, kad didžiausia lietuviškos spaudos kontrabanda eina per Šiaulius. Reikia rizikuoti, o jaunystėje, rodos, jokie pavojai nebaisūs. Buvo susitar- ta taip: ant rytojaus mano draugai ir aš dviračiais nuvažiuosime į Šiaulius, o kleb- no vežikas nuvežs mano dvi valizas (laga- minus) su lietuviškomis knygomis į stotį. Aš apsilvilkau nauju iš užsienio atvežtu paltu ir

Nuo Vilniaus iki Bostono

1944 m. liepos - spalio dienas prisiminus

(Tęsinys)

LAUKIANT ANGLŲ IR AMERIKIEČIŲ

Ne dėl simpatijos vokiečiams lietuviai bėgo Vokietijon. Tai buvo vienintelis sausas kelias pabėgti į vakarus, kur, tikėdami Vokietijos pralaimėjimu, numatėm pateksti vakarų santarvininkų globon. Vokiečiams, žinoma, taip nekalbėjom, nes jie ir užsieniečių teisingos nuomonės, kad jie karą praloš, nepakentė, ir ne vienas iš tokių drašiaminių į kacetus pateko.

Dėka nepakrikusios tvarkos, kad ir išsiblaškūsiese, lietuviai, neblogai orientavosi Vokietijoje. Jie, kiek leido sąlygos, stengėsi nepasilikti Rytprūsioje, bet bent už Vislos ir Oderio nuykti, vežiant didmiesčių, kuriems grėšė bombardavimas.

Lietuvos karo pabėgėlių vokiečiai nepageidavo, bet jiems čia atsiradus, noroms nenoroms, traktavo kaip prieš juos nekariavusios kaimyninės tautos žmones, panaudodami juos įvairiems darbams, suteikdami pastogę stovyklose užsieniečiams ir duodami maistą kaip užsieniečiams. Žinoma, jiems mielsni buvo latviai ir estai, nes jie dar nuo kardininkų ordono laikų turi jiems sentimentų, o dabar šie, vadovaujamies savo politika, buvo paklause vokiečių, ne taip kaip lietuviai, ir sudarę tautinius SS legijonus, kurie narsiai kovėsi prieš bolševikus, gindami Estiją ir Latviją, tuo pačiu, žinoma, kurį laiką sustiprinę vokiečių rytų fronto kairįjį sparną.

Dažnai ir tuo galima išaiškinti, kodėl ypač latvių, kad ir toliau nuo Vokietijos gyvenusių, atbėgo Vokietijon daugiau, negu lietuvių. Lietuviai pabėgėliai buvo panaudoti darbams didmiesčių fabrikuose ir kaimuose pas ūkininkus. Kas jau kur buvo priirštasis, tam ir rytų frontui priartėjus buvo sunku laiku toliau pabėgti, nes savivalis darbotvėties atleidimas buvo baudžiamas kacetais. Todėl nemaža

skribele, kuri mane darė panašų į tyrolietį. Traukinyje aš turėjau vaidinti ponaitį, važiuojantį į svečius. Geležinkelio stotyje aš savo draugų nebepažįstu ir su jais nesikalbu. Vežikas turėjo manęs palaukti klebonijos kieme ir iš ten nuvežti į stotį. Ant rytojaus papietavę išsirengėme kelionėn, kaip buvo sutarta. Mes dviračiais, o paskui į "kurliandką" pakinkytais pora beriuoku. Šiauliuose savo dviratį palikau draugams, o pats pasiskubinau į kleboniją. Klebonijos kieme radau vežimą, bet vežiko niekur nebuvo. Lagaminų ratuose taip pat neradau. Greit skubėjau pas vikarą į kambarį. Skubiai atidarau vikaro kambario duris ir atšoku atgal, kaip perkūno trenktas... kambari man lagaminai atidaryti ir kun. Šultė revizuoja knygas. Aš savo akimis netikėjau ir negreit pratariau... "tai ką čia kunigėlis daro, mano valizas krečiate?"

Tik dabar kunigas pastebėjo, kad aš esu į kambarį įlėjęs. "Či a bedieviškas knygas prieš kunigus ir prieš bažnyčią vežiojate, jas reikia sudeginti!" — užsiupla ant manęs, labai fanatiškai nusiteikęs kunigėlis, Kauno Kunigų Seminarijos inspektoriaus,

lietuvių liko anapus Elbės ir Oderio, kur juos rado užėję sovietai. Jų likimas yra tragiškas. Vargu ar kas iš jų pamatė Lietuvą, nors sovietai rinko juos skelbdami, kad grąžinsią Lietuvon.

Vokietijoje lietuviai pabėgėliai 1944-1945 m. žiemą stengėsi susirūti tarpusavy ir susiorganizuoti į Lietuvų Sąjungą. Pagal galimybę bėgimo metu pasimetusių šeimos galėjo sueiti į krūvą, apskresnieji galėjo išstruktūri ir pasirinkti apsigyventi saugesnę vietą šiaurės Elbės, net prie Dunojaus, prie Reino ir Austrijoj. Kiek galėjo vieni kitiems padėjo. Įvairiais gudriais būdais padėjo savo tautiečiams atsipalaiduoti iš darbaviečių Rytprūsioje ir persikelti toliau į vakarus.

Pradžioje buvau patekęs į Aukšt. Sileziją, į Gleiwitzo garvežių įmonę. Artėjant rytų frontui, baisu buvo likti anoj pusėj Oderio. Tad labai džiaugiausi savo "apsukrumu" išgavęs leidimą persikelti į Dresdeną, tarsi net už Elbės, kur, galvojom, rusai neateis.

Su muziku Alf. Mikulskiu, su kuriuo 1944 m. liepos 3 d. atsiveikinau Vilniuje, susitikau tik Dresdenė, kai jis kėlėsi iš Berlyno į Vieną, pakeliui į Dresdeną užsukęs pakviesti senuosius čiuurlioniečius vykti su juo ir ten atgaivinti M. K. Čiuurlionio ansamblių. Kaip žinoma, jam tai pavyko, ir nors visiems sunkiai dirbant, čiuurlioniečiai dar prieš vokiečių kapituliacių koncertavo Vienoj, o paskui savo didelę kultūrinę vagą išvarė visose trijose Vokietijos zonos, pradėję nuo sekmingsio koncerto vakarų santarvininkų kariuomenei prie Bregeno ežero. (Šiandien čiuurlioniečiai gražiai reiškiasi Clevelande).

Kažin, ar aš būčiau galėjęs rašyti šiuos prisiminimus Bostone, jei ne baltasis Dresdeno subombardavimas. Ilgai šis vienas sau toliau pabėgti, nes gražiausių Vokietijos miestų, Saksonijos sostinės, kurios karališkasis dvaras surištą su Lietu-

vos senąja istorija, buvo vakarų santarvininkų bombardavimu nepalietas didmiestas. Dėl to jame buvo perpildyta gyventojų, virė normalus socialinis ir kultūrinis gyvenimas.

Čia gyvena W. Churchill'io teta. dėl to jo bombarduoja. — juokaudami džiaugėsi dresdeniečiai.

— Bet kartą neaplenks, — sakdavo realistai.

Ir tas kartas atėjo. Lygiai per 1945 m. Užrėvėnes, vakarų mėn. 13 d. 9 val. vakare. Kai sirenos užklausė žmonės klusniai sėti i slėntuves, bet tikėjosi ir ši kartą greito alarmino atšaukimo, kaip ir daug kartų būdavo.

Pirmas bomba nėsijų siautimas ties miestu truko valandą laiko. Mūsų stovykla dar nedegė, bet aplinkui ir visas miestas degė, liepsnojo. Nuo stogo mačiau milžinišką liepsnų jūrą. Buvo tikėtasi antros bangos. Už valandos užlėkė dar baisesnė bomba- nėsijų banga, kuri didmiesčio centrą visai sunaikino, o pakraščius smarkiai sužalėjo. Žuvo apie 300,000 žmonių, jų tarpe daug užsieniečių. Ir ne vienas lietuvis ten jei ne užgriautas, tai užtroškus nuo dūmų ar sudėgė nuo karščio, kada negalėjo išbėgti į tyresnio oro srove...

Tarp Dresdenė žuvusiųjų lietuvių pasigendu savo gerų pažįstamų: Kazio Tomaševičiaus penkių asmenų šeimos ir Andriaus Kemžio trijų asmenų šeimos. Pirmoji šeima yra gerai žinoma klaipėdiečiams ir vilniečiams (K. T. buvo aktyvus čiuurlionietis), o antroji — klai- pėdiečiams ir čekiečiams, nes buvo viena iš tų taurių amerikiečių, kurie senatvėn grįžo Lietu- von ir ten buvo gerai įsi- kūrę. Dar tą pačią Užgavėnių dieną, valandą prieš bombardavimą, su jais mačiausi ir tariausi dėl neiškišios padėties. Jie gyveno Dresdeno centre, tad, ligšiol nieko apie juos negirdint, nors buvo ieškota, skaitau juos žuvusi- siais.

Dar prieš Dresdeno subombardavimą per slap- tai klausomą radiją iš Londono sužinojome, kad rusams užleidžiama ir Saksonija. Tai buvo mums labai nuostabu ir didelis nusivylimas vakarų san- tarvininkų politika.

kun. Kriškijono, labai didelio prieš Lietuvos atbudimo auklėtinis. Tas inspektoriaus klerikuose matė tik "litvomanus". Matydamas, kad besiginčijant nieko nelaimėsiu, pradėjau įrodinėti, kad jokios bedievybės nėra nei Daukanto raštuose, nei Žemaitės apysakose, nei Maironio poezijoje, nei kitose knygose.

Tokiu būdu man pasisekė pusę knygų atgauti. Likusias, sukrovęs tik į vieną valizą, išsiskubinau į stotį. Apsisiatęs su paltu, užsідėjęs skribele ir apsimovęs pirštinaite, atrodžiau tikru ponaiti. Prie stoties pasitiko nešikai, paėmė valizą, o aš pasakiau, kad atėjus traukiniui, neštų valizas į antros klasės vagoną. Pats nusipirkęs bilietą ir rusų pozicinį laikraštį "Novoje Vremi", vaikščiojau ir stebėjau, kur slankioja žandarai. Atėjus traukiniui, išlipau į savo vagoną ir išvažiuavau.

Jau Radviliškį į mano vagoną atėjo Juozas Tubėlis a. a. ir P. B., dabar likęs Lietuvoje. Visi buvome labai pasipiktinę tokie žandarišku kun. Šultės elgesiu. Pasirodo, kad vežikas, kaip visuomet, atvykęs į kleboniją valizas sunešė į kleboniją, o pats išėjo

SUSIPAŽINKIME SU GYVENIMO KNYGA

T. Klemensas Žalalis, O.F.M.

Pereitame numeryje buvo cituoti du nekatalikai, kurie, pažindami kitų tautų ir kitų tikybų literatūrinę knygas, puikiai įvertino tikrą šventraščio vertę. Katalikai labiau moka įvertinti, nės šventose knygose mato Dievo veikimą, Jo valią ir Jo pamokimus. Nežiūrint i viduje vertę, išoriniai irgi yra literatūriniai atžvilgiu nepalyginamos vertės. Lamartine pasikaites psalmes, tiek jas pamvlo, jog jau nebegalėjo žiūrėti i Homera ir Pindara. Niekas neneigia "raikiu literatūros šedevrų ir paripažįsta Pindaro gražų stilijų, turtinę išsireiškimo formą, bet jo negalima ly- cinti su Psalmių erožiu, kurios, anot kardinolo Faul- haber, yra religinės lyrikos perlai pasaulinėje litera- tūroje.

Taip pat vokiecis Baumgartner, išstudijavęs nuo- durniai psalmių knygą, pastebi, jog tai yra sielos išsi- liejimo Dievop knygą, kurios neturi nė viena senovės tauta. Nublunka egyptiečių ir babiloniečių religinė poezija prieš šią psalmių poeziją, kuriose siela išreiškia savo džiaugsmą, liūdesį, nusistebėjimą, viltį, mei- lę. Išsireiškimo būdas pajvairina šią poeziją: dažnai kalbama su vyrišku, pilnu jėgų, drąsumu, štai vėl malonus ir švelnus moteriškas tonas; dažnai kariškas ir audringas stilius, kurį tuojaus seka silpnutis - ramus, liūdnas lyg mažo kūdikio lialivimas.

Tas pats autorius Jobo knygą palygina su pasaulinio masto veikalais. Jobo knygoje yra išreikštas di- dingumas, ne šio pasaulio jėga. Prieš šią knygą negali atsispirti nei Eschylas, nei italų Dantė, nei anglų Šekspyras Baumgartner nėra katalikas, o tačiau apie šią knygą atsiliepia kaip apie pasaulinės literatūros stebuklą.

Sitaip kalba žmonės, kurie prieš šventraščio knygų yra išsėdėję keleta metų. Tuo tarpu 20 amžiuje į šią gyvenimo gražiausią pasaulio knygą daugelis žmonių net nepažvelgia. Ilgas valandas praleidžia kalbėdami apie boxę apie foot-ball ar sekdami rungtynes prie television aparato, o gyvenimo knygos skaitymui nepaskiria net 10 minučių...

T. Klemensas Žalalis, O.F.M.

— Kokios ten galvos va- gijot vakarų pakraštin, dovauja? — stebėjomės i mažą Vachos miestelį tokiu vakariečių paklus- numu rusams. — Jei Roo- stilėje dirbo keli lietuviai, sewelt'as su savo patarė- jų tarpe ir inž. Ad. Čam- jais' klysta nepažinoda- pė. Neužligo, per 1945 m. mas tikrų Stalino planų, Velykas, čia mus rado a- tai gi Churchill'is yra tas vyras, kuris dar 1917 m., Patton'o armija.

Artėjant išvadotojams, mes jų laukėm nekantriai, bet kartu drebėjom dėl savo gyvybių, nes toj vie- toj vokiečiai kiek prieš- nosi ir mes buvom patekę i kryžminę ugnį. Siurpas ima pagalvojus, kai mes sėdėjom duobėj Weros šlaite, kurį stipriai apšau- dē amerikiečiai...

Rimtai buvo susirūpine, kaip iš Dresdeno pasi- traukti toliau į vakarus, bent i Thueringiją. Tą mišlę mums, laimingai gyvims išlikusiems, iš- sprendė Dresdeno subom- bardavimas. Apsirūpine totališkai subombardu- tųjų pažymėjimas, dra- šiai leidomės Bavarijos kryptimi.

AMERIKIEČIAMS ATĖJUS

Bayreuthe pas pažįsta- mą neradęs vietos prisi- glausti, pasukau Thuering-

į miestą. Kun. Šultei, matyt, parūpo valizas pasižiūrėti.

Mano kupėj pasidalinome likusiomis knygo- mis ir laimingai atvažiuome i Kupiškio stotį. Kupiškio stotyje pasiėmėm iš багаži- nio vagono dviračius ir jau rengėmės va- žiuoti, kaip iš kažin kur atsirado žandaras — matyt jam parūpo mano naujo modelo dvi- ratis. Draugai, nieko nelaukdami, sėdo ant dviračių ir nuvažiuo, o aš, rišdamas prie dviračio ryšulį, pradėjau žandarui aiškinti naujos konstrukcijos dviratį, vieton retežiu buvo du dantračiai. Demonstruodamas dvi- ratį, užsėdau ir pabėgau nuo nelauktos ir nenumatytos nelaimės. Pavažiavęs Šimonių vieškeliu, pamačiau iš rugių išlendančius ir savo draugus. Jie buvo labai nusigandę ma- no nelaime. Kiek palaukę ir įsitikinę, kad niekas nesiveja, pavalgę rugių grūdų, gabe- nome i namus "prūsiško gastinčiaus".

Pastaba. Inž. Felk. Vizbaras, garsios baltos pilaitės Kaune savininkas, dabar gyvena tremtyje Aus- trijoje. Savo laiku pagal jo projektą Kaune buvo pa- statyta daug gražių pastatų: Kauno Paštas ir daug kitų. Žalajame Kalne jis turėjo didelius namus, ku- riuos buvo pavedęs studentėms bendrabučiai.

Galas

Tęsinys 8-tame pusl.

Damoklio Kardo Imitacija

(Arba: istorija apie juokdarį Ant. Trumpą)

(Tęsinys)

Deja, drg. Trumpa gal pamiršo, tai aš jam pacentuosiu tą pareiškimą, kurį minimas asmuo paskelbė viešai į spaudą, išstudamas iš KLCT nario pareigų. Jis rašė: "Pareiškiai, kad daugiau Kanados Lietuvių Centro Tarybos posėdžiuose nedalyvausiu ir atsiskaku eiti bet kurias pareigas. Jeigu iki šio laiko buvau K. L. C. Tarybos valdybos nariu, tai tik dėl savo kantrybės ir gerų norų. Pripažįstu tik tokią organizaciją, kurios savo ideologijas skelbia laisvai, bet ne diktatoriškais priemonėmis, kur keli asmenys, nori įsakinėti daugumai. Susirinkimuose visuomet esu kertamas aštrių žodžių kaip kurių asmenų, kurie yra Tarybos apmokami ir atrodę dirba ne dėl visuomenės, bet tik todėl, kad lengvas darbas ir eina grynus pinigus bei garbę. Tai gi, negana gražių žodžių, bet reikia vieną kartą prieiti prie veiksmų. Gaila veltui praleisto brangaus laiko". Seka parašas. ("Draugas" 1949 m. Nr. 163).

Deja, į šį viešą pareiškimą tuo metu niekas neregavo ir jo nesiryžo pataisyti nei KLCT, nei drg. Ant. Trumpa. Tai ir kam dabar tikėti: ar šito pareiškimo žodžiams, ar po ilgo laiko paskelbtiems Trumpos išvedžiojimams?...

Kalbėdamas apie "Dirvos" pasisakymą, kur minima ir to laikraščio Redaktooriaus pavardė (aš gi nusistatęs — visai pavardžių neminėti), drg. Trumpa stebisi, kodėl "Dirvos" Redaktorius nepatiko jo išvedžiojimams ir kodėl jis tepabrėžė, kad juose nėra pilnos tiesos, nepateikdamas jokių argumentų nei įrodymų...

O aš norėčiau manyti, jog "Dirvos" Redaktorius gal ir "labai patiko" Trumpos išvedžiojimams, bet jis savo pabrėžimui tekonstatavo faktą, kad jie netikri ir nerado reikalo pateikti jokių argumentų nei įrodymų, nes ir drg. Trumpa savo ilgiausiose klidėjimuose niekur jokių įrodymų nepateikė. Šį teigimą patvirtinsime ne kieno kito, tik paties Trumpos žodžiais: "Dėl reikalavimo duoti citatą aš tiek pasakysiu: aš..."

PASAKŲ KNYGA -

"Kur Bakužė Samanota"

Parašė A. Vaičiulaitis

Šioje apysakų knygoje "KUR BAKUŽĖ SAMANOTA" telpa be galo įdomių 12 istorijų ir 12 pasakų, kaip tai: "PABĖGĖLIAI", "LOKYS IR VOVERĖ", "OŽIO BALSAS", "ADOMAS IR LEVA", "UODAS", "POPEŽIAUS PAUKŠTYTĖ", "SENAS KARVELIS ALEKSANDRAS", "ŽIOGŲ DAINA" ir t.t.

Knyga 288 puslapių. Kaina \$2.00. Užsakant šią knygą nereikia mums lašką rašyti, tik įdėkite iškirptą kuponą su \$2.00 ir konvertą ir prisiųskite "Darbininkui". Gavę kuponą, tuojau nusiųsime jums knygą. Rašykite:

366 W. Broadway "DARBININKAS" So. Boston 27, Mass.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI: —

Šiuomi siūnciu jums \$2.00 ir prašau atsiųsti pasakų knygą — "KUR BAKUŽĖ SAMANOTA".

Vardas _____

Adresas _____

_____

_____

žiningu prieš Trumpą pasisakymu".
Deja, tai yra iš piršto išlaužtas ir juoko vertas teigimas. Juk minimas Redaktorius pats savo redaguojamam laikraštyje tą straipsnį ir patalpino.

Užsimeņa drg. Trumpa ir apie savo kolegę, dvasinę mečystę, p-lę Sigutę, kurį turi akiplėšiška drąsa skelbti šmeižtus į spaudą. Užsimeņa jis ir apie mūsų laisvės kovų rezistentus — politinius kalinius,, teigdamas, kad iš jų yra ir tokių, kurie "turi politinio kalinio dokumentus iš Dachau stovyklos, kurio jie... nei nematė". Dokumentų davėjai, esą, rado žmones stovykloje ir išdavė dokumentus, netikrinę, ar jie už tautinę rezistenciją, į ją pateko. Čia pat, žinoma, Trumpa pabrėžia, kad minimos straipsnio autoriaus kalinimo priežasčių jis nežinąs, bet iš jo atviro laiško sprendžia, kad "jo teigimai nėra visiškai tvirti". Mat, jis, cituodamas dokumentą, nepasakęs "ar tai, kas dokumente parašyta, yra tiesa"...

Ir kaip gi žmogų galėjo rašyti toj stovykloj, jei jis tos stovyklos "nei nematė"?...

Sakykite, ar tai ne juokdario svaičiojimai? Išvardinęs dokumentą, jo manymu, dar turi pridurti, kad viskas, kas jame parašyta, yra tiesa... Ar tai nepanašu į tai, kad žmogus, kalbėdamas apie malkas, dar būtinai turėtų pridurti, jog tos malkos yra medinės?...

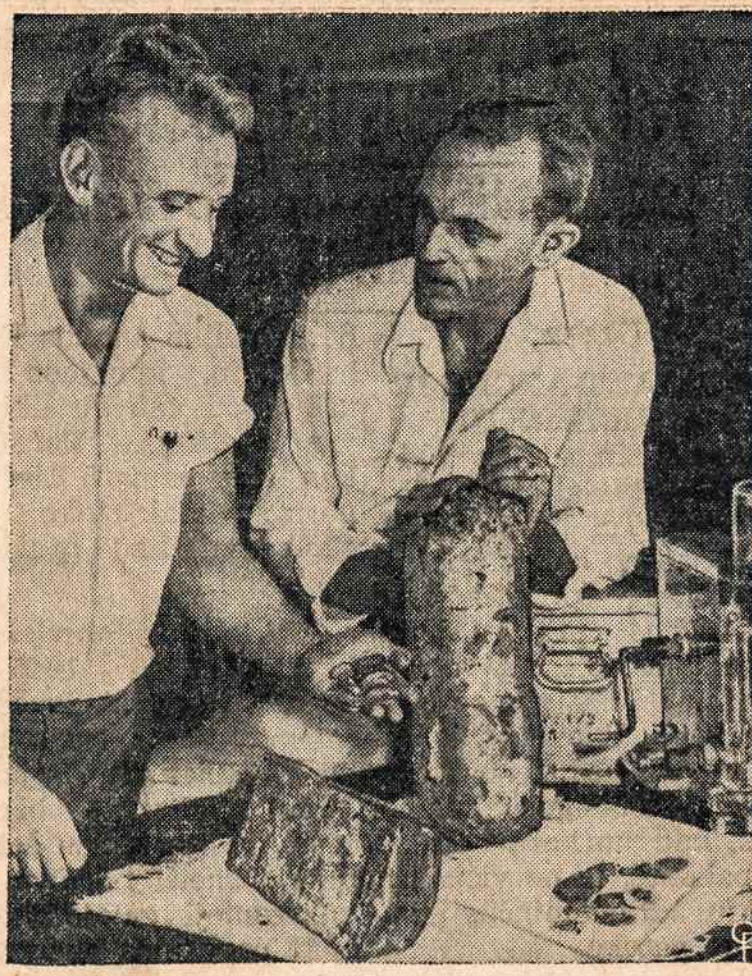
Pagaliau, tenka pasiūlyti drg. Trumpai dėl minimo asmens kalinimo motyvų nesukti sau galvos, o pasiskaityti oficialų, spaudai skirtą, Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Pojitiinių Kalinių Sąjungos Centro Valdybos atvirą laišką, kuris buvo patalpintas "Drauge" ir "Darbininke" ir sužinos už ką minimas asmuo buvo kalintas. (Teko patirti, kad tas pats laiškas buvo pasiųstas ir "Naujienoms", bet jų redaktorius, laikydamasis "demokratiškumo principų", jo neatspausdino. Matyt, jis laikosi tokio dėsni, jog per "Naujienas" galima šmeižti žmones kiek tik norima, o atitaisyti atspausdinti — nėra reikalo).

Minimam atviram laiškui, LARBPK S-gos Centro Valdybos vardu, Tautinės Martirologijos skyriaus Vedėjas, "pane-lės Sigutės" adresu, tarp kita ko, šitaip pasisako: "Mes didžiai apgailėstaujame faktą, kad raščias asmenų, kurie, asmeninių sumetimų ar nesuvaldomų ambicijų dėka, bando brautis į Laisvės kovų pastangas, kad jas sudrumsti" (Citatuota iš "Draugo" Nr. 226).

Tai gi, dabar konkrečiai: ką gi reikėtų pasakyti apie tokio žmogaus svaičiojimus, kokius daro Ant. Trumpa. Juk tai galima būtų prileisti, jog tokias nesąmones tegali rašyti tik toks asmuo, kuris nuolat serga delirium tremens liga. Tačiau mes, nebesigilindami į kitas priežastis, kaip pradžioje šio rašinio pasisakėm, taip laikysimės ir toliau. Vadinsime Ant. Trumpą švelniausiu vardu — tik juokdarium...

Baigiant šį rašini, pasakytina, kad, kaip iš visko matyti, Ant. Trumpa nori vaizduoti tikrą Damoklio kardą savo ideologinių priešininkų atžvilgiu, tačiau iš tikrųjų — jis tėra tik senas, atšipęs, surūdijęs ir paprastas kardelis...
Tai gi, apie Damoklo kardą negali būti nė kalbos, o čia tėra tik tokio kardo imitacija...
Jonas Ilgūnas.

Skaitykite ir platinkite katalikišką spaudą — laikraštį "Darbininką"!

Arthur McKee ir Charles Brookfield Miami mieste parodo turtus, kokie buvo atrasti sename Ispanijos laive vienoje koralų saloje netoli Key Largo, Fla. Prieš juos išstatyti įvairūs daiktai iš 16-17-to šimtmečio. McKee rodo delne auksinius dublonus (tam tiklus ispaniškus pinigus).

BROLIAMS TREMTINIAMS IR AMERIKOS LIETUVIAMS

Malonu ir džiugu klausyti, kaip iš Vokietijos stovyklų atvykstančius išsvajotąją Dėdės Samo žemę benamius tremtinus jau net uostuose pasitinka organizacijų atstovai ir giminės arba net ir svetimi žmonės, vedami lietuviško nuoširdumo ir noro nelaimingam pagelbėti. Palaimintas džiaugsmas pripildė sutiktojo atvykusiojo širdį, tiek daug tremties vargo kelionėse iškankintą. Truputį skaudžiau yra tiems, kurie atvyksta į tą patį miestą, kuriame vieni tremtiniai negali atsijūgti organizacijų atstovų ir kitų geradarių šiltu sutikimu, o kai kurie išlipę iš traukinio išsvajotojo miesto stoty, dairiosi, ir nesiranda, kas juos pasitiktų.
Žinoma, mokąs žodį, suranda ir kelią. Blogiausiai atvejū tuo-juos pagelbsti policininkai, pamatę svetimus žmones stoty besidairinjančius ir, išsiaiškinę reikalą, "labai maloniai padeda. Amerikos policininkai mandagūs!"

Džiugu, kai taurūs lietuviai, kartais net ir negimines būdama, besikuriantiems tremtinams tėviškai padeda. Tas geršias, tėviškas širdis laimins ir Dievas ir mūsų nukryžiuotoji Tėvynė, jų gerširdiškumo niekad neužmirš patys tremtiniai.

Gražu, kai tremtiniai iš savo pusės stengiasi ir sugeba savo globėjams atsidėkoti, kartais net ir per spaudą juos pagerbdami. Žinoma, dėkojant per spaudą susiduriama su opešniu klausimu, ypač opiu Amerikos lietuviams. Dėkojant reikėtų neužmiršti padėkoti ir visiems, iš kurių, dar tremty būdami ir čia jau atvykę, daug nuoširdumo ir paramos tremtiniai yra patyrę. Kartais kai kurie užmiršta net tuos, kurie juos tremty esančius rėmė, juos į čia kvietė, jų labai laukė, šventai tikėdami, kad tie "krajaus" žmonės, sunkią vargo mokyklą tremtyje išėję, jų gyvenimaninėj šį tą naujo: bus lietuviškumo pavyzdys ne tik jaunajai Amerikos lietuvių kartai, bet ir seniems, bus jiems pasididžiavimas.

Kartais būna nelengva vienam žmogui prisiderinti prie kito, bet reikia tam surasti kelią. Prastam žmogui gal būtų sunkiau prisitaikyti prie būdo žmonių, kartais tikrai nemažą našta amžiaus ant iš-

vargusių pečių bevekančių, bet inteligentai žmonės privalebtų sugebėti pažinti įvairiamžii žmonių būdą, surasti taikingą kelią su tais, su kuriais turėtų būti taika, t. y. su savo kvietėjais — giminėmis. "Nėra namų be dūmų", — sako lietuviška patarlė. Tačiau, jeigu tremtinys, nerodydamas dėl to nepasitenkinimo, savo globėjų kokias nors pastabas priimties vargo kelionėse iškankintą. Truputį skaudžiau yra tiems, kurie atvyksta į tą patį miestą, kuriame vieni tremtiniai negali atsijūgti organizacijų atstovų ir kitų geradarių šiltu sutikimu, o kai kurie išlipę iš traukinio išsvajotojo miesto stoty, dairiosi, ir nesiranda, kas juos pasitiktų.
Žinoma, mokąs žodį, suranda ir kelią. Blogiausiai atvejū tuo-juos pagelbsti policininkai, pamatę svetimus žmones stoty besidairinjančius ir, išsiaiškinę reikalą, "labai maloniai padeda. Amerikos policininkai mandagūs!"

Džiugu, kai taurūs lietuviai, kartais net ir negimines būdama, besikuriantiems tremtinams tėviškai padeda. Tas geršias, tėviškas širdis laimins ir Dievas ir mūsų nukryžiuotoji Tėvynė, jų gerširdiškumo niekad neužmirš patys tremtiniai.

Gražu, kai tremtiniai iš savo pusės stengiasi ir sugeba savo globėjams atsidėkoti, kartais net ir per spaudą juos pagerbdami. Žinoma, dėkojant per spaudą susiduriama su opešniu klausimu, ypač opiu Amerikos lietuviams. Dėkojant reikėtų neužmiršti padėkoti ir visiems, iš kurių, dar tremty būdami ir čia jau atvykę, daug nuoširdumo ir paramos tremtiniai yra patyrę. Kartais kai kurie užmiršta net tuos, kurie juos tremty esančius rėmė, juos į čia kvietė, jų labai laukė, šventai tikėdami, kad tie "krajaus" žmonės, sunkią vargo mokyklą tremtyje išėję, jų gyvenimaninėj šį tą naujo: bus lietuviškumo pavyzdys ne tik jaunajai Amerikos lietuvių kartai, bet ir seniems, bus jiems pasididžiavimas.

Kartais būna nelengva vienam žmogui prisiderinti prie kito, bet reikia tam surasti kelią. Prastam žmogui gal būtų sunkiau prisitaikyti prie būdo žmonių, kartais tikrai nemažą našta amžiaus ant iš-

PRAŠO GARANTIJŲ

Šie lietuviai tremtiniai dar 1926, ūkininkas, batsiuvy, neturi garantijų. Šiandieną Jūs šaltkalvis; Albina gim. 5. 7. 1924; Pranas 2 metų, Albinas 6 mėnesių. Dėdės Samo žemę benamius tremtinus jau net uostuose pasitinka organizacijų atstovai ir giminės arba net ir svetimi žmonės, vedami lietuviško nuoširdumo ir noro nelaimingam pagelbėti. Palaimintas džiaugsmas pripildė sutiktojo atvykusiojo širdį, tiek daug tremties vargo kelionėse iškankintą. Truputį skaudžiau yra tiems, kurie atvyksta į tą patį miestą, kuriame vieni tremtiniai negali atsijūgti organizacijų atstovų ir kitų geradarių šiltu sutikimu, o kai kurie išlipę iš traukinio išsvajotojo miesto stoty, dairiosi, ir nesiranda, kas juos pasitiktų.

- Urbanavičius, Borisas, 35 metų, darbininkas; Stanislava 32 metų; Alfredas 1 metų.
- Zadvydas, Stanislavas gim. 14. 5. 1913, kepėjas; Ona 29 metų; Jadvyga 9 metų, Irena 4 metų, Stasys - Vitas 3 m., Aldona 2 m., Algirdas 1 m., Kęstutis m.
- Pauliukonis, Pranas, gim. 16. 11. 1904, ūkininkas; Elzbieta gim. 31. 8. 1918; Pranas, Jr.— 30. 4. 1939; Gražina — 15. 7. 1940; Elzbieta — 7. 4. 1943; Živilė — 25. 5. 1944; Konstantinas — 29. 8. 1945; Angela— 12. 11. 1948.
- Urbanavičius, Stanislavas gimės 8. 11. 1948, siuvėjas.
- Urbanavičius Konstancija — 45 metų.
- Urbanavičius - Bukauskas; Aldona 24 metų.
- Urbanavičius - Bukauskas Vitas 4 metų.
- Baltrušaitis, Stasys gim. 25. 10. 1912, ūkininkas; Adelė — 25. 12. 1915; Eduardas — 24. 12. 1926; Edmundas — 16. 4. 1941.
- Sumanas, Vytautas gim. 26. 1. 1899; Veronika — 29. 7. 1907; Alfredas — 14. 3. 1938; Eduardas — 30. 11. 1943; Birutė — 26. 6. 1932. (Bus daugiau)

Nuotraukoje matomas Toronto, Kanada, prielaukoje apdeges Kanados laivas Noronic, kuriam laike gaisro žuvo apie 200 žmonių (118 tame laive sudegę). Čia stovi ambulatorijos vežimas, valanda po valandos laukdamas paimti žuvusiųjų lavonus, tačiau darbininkai, sužadinti šio baisaus įvykio, nesiryžta imtis iškėlimo darbo.

Nusišypsok!

Surašė J. K. M. Išleista 1935 m., 150 pusl.

Sakoma: juoktis sveika. Nusišypsok! pripasakoja visokių juokų ir ilgesnių linksmy nuotykių. Kaina \$1.00.

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

MEDLEVA ŽIEVIES

Medleva yra vienas geriausių gyduolių nuo užsienėsios vidurių užkietėjimo, geriant daug ar mažai, ji nepakenkia sveikatai, ji lengvai liuosuoja vidurijus, stabdo galvos skaudėjimą ir priduoja kūni gyvumo ir skaitumo. Vienas puodukas verdantis vandeno ir vienas šaukštukas sutrintos Medlevo Žievių, gerk kada atšals. Medlevo Žievis \$1.50 svaras, o už \$1.00 10 uncių. Trukžolių šaknis vaistas nuo patrukimo, po krūtine skaudėjimo, dieglių, palengvina atkūšėjimą, verčia prakaituoti. Trukžolių svaras \$2.50, o už \$1.00 5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.
414 W. BROADWAY,
So. Boston 27, Mass.

Siaubingos Deportacijos

(Eltos Žinios)

III. Tremiamieji kelionėje ir trentyje

(Tęsinys)

Per abi okupacijas Lietuvoje bolševikai jau įvykdė septynerius masinius gyventojų trėmimus, neskaitant nuolat besitęsiančių kalinių trėmimo, kurie normaliai vykdomi kas mėnesis.

Nėra davinių, kad trėmimai baigtųsi. Trėmimai siekė kiekvieną Lietuvos kampelį, nors dėl trūkumo priemonių ir ginkluotų pajėgų trėmimams vykdyti, jie buvo ruošiami įvairiais laiko tarpais.

Trėmimams dažniausiai naudojamos amerikoniškos transporto priemonės.

Amerikiečių studebekečiai ir fordai būdami gana patvarūs ir daug pranašesni už rusiškuosius zyzus, pasiekia, kad ir purvinais keliais, kiekvieną Lietuvos užkampį. Geležinkelio stotyse tremiamieji pakraunami į amerikoniškuosius keturrašius vagonus, kuriuos rusai paprastai vadina "amerikankomis". Jais bolševikų pareigūnai dažnai gąsdina pavergtuosius: "Žnaješ, čto takaja amerikanka".

Trėmimai vykdomi ne paprastu žiaurumu, neaplenkiant nei naujagimių, nei baigiančių savo dienas senelių.

Tremiant nesiremiama valstybinio saugumo sumetimais, bet turima tikslas pagrindinai sunaikinti pavergtas tautas.

Kad tremiamieji negali būti jokie valstybės priešai aiškiausiai įrodo, kad ir tokios ištremtos šeimos, kaip — Bujanauškienė su keturiais mažais vaikais iš A. Balbieriškio kaimo, Balbieriškio valsčiaus, Prienų apskrities, ištremti 1946 metais į vasario šešioliktą dieną per pirmąjį antrosios bolševikinės okupacijos masinį trėmimą šioje apylinkėje. Antras pavyzdys — Vitkauskienė su trim mažais vaikais iš Leipalingio, kurie buvo ištremti tuo pačiu laiku.

Jei kam nors ir pavyksta susigriebti kiek nors

maisto ar drabužių, tai jie nubuožinimo neišvengia didesniuose surinkimo punktuose. Minėtų motinų: Bujanauškienės ir Vitkauskienės vaikam buvo neleista pasiimti nei kojinių, nors buvo dvidešimts laipsnių viršijęs žiemos šaltis. Tik Balbieriškio gerų žmonių pastangom pavyko, apeinant sargybas, priduoti vaikui skudurų, kurie gynė juos nuo sušalimo.

Visi sugrūdami ankštai į vagonus, užkalamos durys ir apraizgomi spygliuotom vielom vagonų langeliai. Žiemą kelionė būna lengvesnė, bet vasarą silpnesnieji užtrokšta, ir pakeliui iš vagonų lavonai išmetami.

Daugiausia išmiršta šiuo etapu kūdikiai. Pusiaukelėje atskiriami nuo šeimų vyrai. Netoli Maskvos ant vagonų durų užkalami užrašai, kad lietuviai vyksta savanoriškai į... respubliką. Dar savame krašte tremtiniai surūšiuojami pagal "pavojingumo" laipsnį. Patiem "pavojingiausiems" paskiriamos pačios blogiausios gyvenimo sąlygos. Visi, pasiekę jų ištremimo vietas, buvo priversti pasirašyti, kad jie išvyko savanoriškai, ir kartu išduoti dokumentai, nurodą jų "savanorišką" išsitrėmimą dešimčiai metų, per kuriuos jie neturi teisės be MVD žinios iš paskirtos vietovės pasikruti. Už atsisakiusius dėti parašus ant panašių blankų, buvo priversti pasirašyti kiti.

Neretai paskutinį kelio galą iki dviejų šimtų kilometrų tremtiniam tenka įveikti pėstimi, brendant per gilų sniegą. Visi apgyvendinami dažniausiai pačių pasidirbtuose lentiniuose barakuose, kuriuose reikia pakelti neprasitremtųjų mūsų krašto žmonėms šešiasdešimt laipsnių šalčio. Kiekviename barake talpinama iki šimto asmenų. Juose nėra jokių pertvarų. Kitose vietovėse ištremtieji apgyvendinami mažose trobelėse,

Charles Gregg, iš Taunton, Mass. tyrinėja rusų konstrukcijos atominę bombą laike apsilankymo atominio mokslo parodoje Washington. Tas modelis buvo pagamintas pagal gana tikslias informacijas apie Sovietų atominius tyrimus anapus geležinės užuolaidos.

kuriuose talpinama po dvidešimt asmenų. Gyvenimo sąlygos sukurtos tokios, kad paskubintų ištremtųjų sunaikinimą.

Tremtiniai nuo penkiolikos iki aštuoniasdešimt penkių metų privalo dirbti pačius sunkiausius fizinius darbus. Moterims nedaroma jokio skirtumo. Jei pasitaikydavo, kad tremiamoji būdavo nešėčia, tai ji nuo darbo nebuvė atleidžiama iki gimdymo dienos, nuolat prižiūrima rėtojų plakama ir raginama: "Skoreij rabotat... nesdochnėš, litovskaja sabaka..." Jokia mediciniška priežiūra administracija nesirūpina. Laimė tiem lageriam, kuriuose atsidranda tremtinių, nusimančių medicinos klausimais.

Darbovietė nuo gyvenamosios vietos kartais siekia ligi 20 km.

Pasitaiko atvejų, kad iš darbo grįždami nuvargę darbininkai pūgų metu pasiklysta ir pasilieka amžinai miegoti šiaurėje, palikdami vaikučius, verkiiančius duonos.

Darbas dažniausiai būna miškuose: miškai kertami ir paruošiami plukdyti į Sovietų Sąjungos pramonės centrus. Nemaža lietuvių dirba Donbaso ir Vorkutos kasyklose. Darbo sąlygos yra nepaprastai blogos. Vienas Lietuvos partizanas 1944 metais buvęs vokiečių pagautas į kariuomenę, dalyvavęs didžioje mūšiuose Rytprūsioje, papuoles Vengrijoje rusams į nelaisvę ir ištremtas į Donbaso kasyklas "turėjo progos" savu kailiu patirti Donbaso vergų padėtį. Jam po metų laiko pavyko iš ten su aštuoniais lietuviais ir dviem estais pabėgti. Jis pasakoja:

— Dirbantieji kasyklose pas bolševikus labiau krenta, negu kad mūsų krisdavo didžiausiuose mūšiuose Rytprūsio žemė.

Žiūrėk tai lynas nutrūko, tai vagonėliai susidūrė, sutrinami keleta darbininkų, tai sprogdinimo užtaisai buvę per stiprus, pareikalavimas keletų gyvybių. Gaisrai, už-

griuvimai, tai beveik kasdieniniai reiškiniai... Viską daro rusiškas apsilėdimas ir nevertinimas žmogaus gyvybės.

Darbo normos dirbantiems yra labai didelės. Jas neišpildžiusieji negana nustatytos maisto normos, kartu sumažinamas uždarbis. Nustatytą normą gali išpildyti tik fiziškai stiprūs vyrai, kurie sugeba per dieną užsidirbti vieną kilogramą duonos. Tiesioginiai, kurie yra išaugę bolševikinės Rusijos prieglobstyje, netiki mūsų tautų žmonėms, kai jie pradeda pasakoti, kad nepriklausomybės laikais buvo galima daugiau per dieną užsidirbti negu kilogramą duonos.

Atlyginimas už darbą 200 - 300 rublių mėnesiui, už juos galima nusipirkti kibirą bulvių ir keletą kilogramų duonos. Stovyklose vyrauja badas. Kai dar nebuvo panaikinta kortelių sistemos iš bado daug numirė vaikų ir senelių, nes jie kortelių negaudavo. "Kas nedirba, tas nevalgo", — vyravo bolševikinis posakis.

Sunkiausi metai ištremtiesiems buvo 1942 ir 43, kuriais jie gaudavę dienai tik sauja miltų ar sauja aviųžienių, ką sumaišę su sniegu kepdavo ant kastuvų.

ELTOS PASTABA

Aukščiau pateikti pranešimai yra iš autentiškų lietuviškų šaltinių. Jie nauju šiuo metu iliustruoją sovietų užsimojimą be atodairos ir pagreitintai sunaikinti lietuvių tautą. Laisvėje gyvenantiems lietuviams tenka pareiga — visais būdais ir priemonėmis šaukti pasauliui apie žmogaus ten, prie Baltijos jūros, naikinimą, laužant naturaliasias žmogaus teises, laužant pačios JTO paskelbtą žmogaus teisių deklaraciją. Lietuvos laisvinimo organai kreipsis drauge su kitais pavergtaisiais kaimynais dėl to vėl į JTO bininkų, tai sprogdinimo užtaisai buvę per stiprus, pareikalavimas keletų gyvybių. Gaisrai, už-

Nauji Tremtinių Transportai

Šių metų spalio 6 d. laivu "General Ballou" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai: Balbatas, Jonas į Brooklyn, N. Y.

Bankaitis, Antanas, Marija, Henrikas į Detroit, Mich.

Bytaut, Anna į Hartford, Ct.

Davidauskas, Antose, Virginia, Alfonsas į Linden, N. J.

Dicius, Pranciškus (Domicele), Renaldas į Chicago, Ill.

Druskis, Kazimieras, Elena, Edmundas, Aušra - Elena į Indianapolis, Ind.

Gleiforsaitė, Hilda į Brooklyn, N. Y.

Janušonis, Paulina, Ramuse į Kearny, N. J.

Jasaitytė, Agnė į Detroit, Michigan.

Jursenaitė, Grasilda, Emilija į Chicago, Ill.

Kazlauskas, Pranas į Reed City, Mich.

Klovos, Vincas, Marija, Paulina į Chicago, Ill.

Ladukas, Stanislovas, Marija į Brooklyn, N. Y.

Levickienė, Sofija į Sunnyside, Wash.

Matijošaitis, Justinas į Philadelphia, Pa.

Matulaitis, Bronius, Konstancija į Chicago, Ill.

Mikuckis, Juozas, Paulina į New York, N. Y.

Mikaitis, Otonas, Lena, Hermanas, Vilhelmas, Anna M. į Concord, N. C.

Mockus, Stasys, Marija, Virgilija, Regina į Houston, Texas.

Nakas, Osvaldas į Philadelphia, Pa.

Mikulionis, Jonas, Janina į Rochester, N. Y.

Natkevičienė, Mikalina, Dominika - Danutė į Detroit, Michigan.

Palubinskas, Saliomeja, Beneditkas, Albinas į Lewiston, Maine.

Paulavičius, Pranas į Chicago, Ill.

Pazerūnaitė, Antonina į Buffalo, N. Y.

Plienaitis, Pranas, Ona į Detroit, Mich.

Plechavičius, Povilas, Povilas, Irene į Avon Lake, Ohio.

Ramanauskaitė, Elena į Heron Lake, Minn.

Rasimas, Boleslavas, Aušrelė, Brigita, Agnietė, Cecilija, Mareijona į Orland Park, Ill.

Saltenis, Eva, Marija į Los Angeles, Calif.

Sinkevičius, Zigmantas, Marcelė, Ramutė į Chicago, Ill.

Suopys, Vytautas į Inlay City, Mich.

Teizeris, Osmanas į Santa Paula, Calif.

Timpa, Gustavas į Bellevue, Mich.

Vedeika, Petras į Detroit, Mich.

Viliusitis, Heincas į South Boston, Mass.

Vaiciūnas, Stasys, Kaze, Edmundas į E. Orange, N. J.

Valkiūnienė, Irene, Jonas į Dyerburg, Tenn.

Atvykstančius uoste pasitiko organizacijų atstovai.

Šių metų spalio 8 d., laivu "General Eltinge" į New Orleans atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Aukstkalnis, Kazys, Brone, Genovaitė, Zigmantas, Kazimieras į Los Angeles, Cal.

Bernotas, Elena į Elton, La.

Cilinaite, Stanislava į Los Angeles, Calif.

Feiferis, Vaclovas, Marta, Genovaitė į Clarksdale, Miss.

Gedgaudas, Stasys, Vincenta, Algirdas, Grazvydas, Mindaugas į Donaldsville, La.

Kijauskas, Algirdas į San Diego, Calif.

Malskis, Jurgis, Elena, Ramutis į Little Rock, Ark.

Pranys, Augustas į Sebastopol, Calif.

Rubas, Vaidilutė, Vytautas, Algirdas, Ramutis, Marija, Juozas į Safford, Ala.

Schulat, Marianne, Friedrich į Pataluma, Cal.

Vaičiulis, Vanda, Gertruda, Pranys į Clarksdale, Miss.

Venckauskienė, Antanina į San Diego, Calif.

Atvykusius pasitiks organizacijų atstovai.

Šių metų spalio 10 d., laivu "General Muir" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Andriūnas, Philadelphia, Pa.

Arnastauskas, Salme, Jurgis į New York, N. Y.

Ausrotas, Antanas, Marija į Brooklyn, N. Y.

Baltušis, Edvardas į Racine, Wisc.

Benokraitis, Dale, Adele, Vitalius, Vincentas į Brooklyn, N. Y.

Barauskaitė, Prima į St. Albans, L. I., N. Y.

Bitneris, Evaldis, Anna į Baltimore, Md.

Burba, Bronius į Detroit, Michigan.

Būtenas, Petras į Kearny, N. J.

Braziulis, Alfonsas, Stanislava į Avon Lake, Ohio.

Damarodas, Jurgis į Trenton, N. J.

Daukintis, Apolinaras, Stefanija, Anastazija, Grazina į Kearny, N. J.

Butkus, Kostas, Sofija, Konstantinas į Philadelphia, Pa.

Cyvas, Vladas į S. Euclid, Ohio.

Dirgela, Adolfas, Ona į Chicago, Ill.

Dobilas, Kazys, Ona į Philadelphia, Pa.

Federavičius, Stasys į Feltonville, Pa.

Gemarkienė, Marija į Cincinnati, Ohio.

Cienaitė, Bronislava į Chicago, Ill.

Giedraitytė, Elena į Chicago, Ill.

Girskis, Pranas į Binghamton, N. Y.

Gudelis, Eduardas, Stase į Philadelphia, Pa.

Hausrotas, Augustas, Marija į Cleveland, Ohio.

Jankauskas, Bronislavas, Jadvyga, Gražina, Jadvyga į Worcester, Mass.

Jakstas, Ernestas, Marija, Elfrida, Herron, Mich.

Janušaitis, Juozas į Standish, Mich.

Gaigalas, Adolfas, Antanina, Audronė, Adolfas, Aušrelė į Philadelphia, Pa.

Janušauskienė, Marija į Boston, Mass.

Kebleris, Jonas, Anielė, Romualdas, Genovaitė į Mexico, Maine.

Kezelis, Petras, Bronislava, Petras į Middlethian, Ill.

Kalvaitis, Konstancija, Aldona, Stasys į Bethlehem, Ct.

Knystautas, Zigmas, Alfred, Janina į Amsterdam, N. Y.

Kučinskienė, Konstancija, Jonas į Philadelphia, Pa.

Kupstas, Mykolas į Irasburg, Vermont.

Laniauskaitė, Agota į Nashua, N. H.

Liaukiūtė, Juze į Brooklyn, N. Y.

Mackevičius, Petras į Brooklyn, N. Y.

Masiulytė, Ona į Chicago, Ill.

Masiulienė, Juze į New York, N. Y.

Masiulytė, Aleksandra į New York, N. Y.

Mazeika, Povilas, Elena, Maria į Glen Head, L. I., N. Y.

Morkūnas, Jonas, Janina, Algimantas į Philadelphia, Pa.

Navickas, Petras į Brockton, Mass.

Nasyvytis, Mindaugas, Katerina į Euclid, Ohio.

Nausėdas, Izidorius, Justina, Izidorius, Eugenius, Violeta, Angelė į Pittsburgh, Pa.

Navickas, Juozas į Georgetown, Ill.

Norvilas, Vaclovas, Ona, Viktorija, Kazimieras į Monroe, Mich.

Paknys, Jonas, Jeva į Woodhaven, N. Y.

Plungė, Juozas į Philadelphia, Pa.

Petraitis, Antanas į Chicago, Illinois.

Tęsinys 7; tame pusl.

ISIGYK ANGLIŠKAI - LIETUVIŠKĄ

ŽODYNA

English - Lithuanian Dictionary

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas dalykas nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas.

Mes siūlome Jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra kiekvienam reikalingas. Jo formatas- dydis: 6 col'ai per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais audeklų apdarais. Parduodavo po \$4.00; dabar mes Jums siūlome bargeną — atiduodame už \$3.00. Mes jų nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai užsisakyti.

Užsisakant žodyną, mums laiška rašyti nereikia, tik įdėti į konvertą kuponą su \$3.00, ir tuojaus gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway So. Boston 27, Mass.

Šiuomi siunčiame \$..... ir prašome atsiųsti mums Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Vardas .....

Adresas .....

Keturi Amerikos atominės energijos žymūs žmonai susitikę Chicagoje pasikalbėjo atominės energijos reikalais sąryšyje su Rusijos atominiu spogimu. Iš kairės į dešinę: Dr. Leo Szilard, Dr. Samuel K. Allison, Dr. Thorin Hogness ir mokslininkas Dr. Harold Urey, laimėjęs Nobelio premiją. Dr. Urey sako, jeigu įvyks karas su Rusija, tai jis tęsis apie 10 metų.

KAS GIRDĖTI LIETUVIU KOLONIJOSE

BROCKTON, MASS.

Lietuvių R. Katalikų Federacija

Brocktono Lietuvių Katalikų Federacijos Skyrius, spalio mėnesio 2 d., parapijos salėje, susaukė po vasaros atostogų pirmą mėnesinį susirinkimą.

Dalyvaujant visų katalikiškų organizacijų atstovams ir keliems iš tremties atvykusiems lietuviams katalikams, atkalbėjus Dvasios Vadui kleb. kun. P. Strakauskui maldą, susirinkimą, trumpa įžangine kalba atidarė Federacijos pirmininkas J. Treinavičius.

Pirmininko pakviestas, kleb. kun. P. Strakauskas padarė pranešimą apie skyriaus veiklą ir patiekė gaires veikimui ateinančioms metams.

Toliau, kalbėjo kleb. kun. P. Strakauskas, labai apgailestavo, kad tik labai mažas naušimtis iš atvykusių lietuvų prisideda prie parapijos katalikiškos veiklos, nors apie tai atvykusiems buvo daug kartų aiškinta, kalbėta ir prašyta.

Negana to, dar yra blogesnis reiškinys, kad naujai susivė-

ręs tremtinių choras ir komitetas yra vienos neaiškios organizacijos ir jos bedieviškos vadovybės įtakojė ir direktyvose, kurių dėka ir tremtinių nepadairumu tremtiniai katalikai palaipsniškai įsijungia į bedievišką frontą. Laikas susiprasti, kol dar nėra vėlu, o ypatingai jaunimui.

Tuo tarpu parapijos choras ir katalikiškos organizacijos laukė ir laukia paramos iš atvykusių lietuvų katalikų, kurie, savo dalyvavimu ir veikla, galėtų į esamas organizacijas įlieti daug naujos lietuviškos dvasios, sustiprintų patriotiškumą ir pagyventų patį organizacinį darbą.

Šiandieną, kovos laikais, nepakanka būti vien tik kataliku bažnyčioje, bet juomi dar privalo būti ir už bažnyčios: religiniuose, socialiniuose, tautiniuose ir kultūriniuose klausimuose. Lietuviai katalikai negali būti pakrikę, kada bedieviai ir jų sąjungininkai — komunistai yra organizuoti. Nejaugi lietuvių katalikas, nesąmoningai remdamas bedievių frontą, ar dar ilgai piasus tą šaką, ant kurios pats sėdi!?

Laikas padėti puiklą! Galop, susirinkimo dalyvių prieita prie realios išvados, kad šiam opiam, šiu laikų, klausimui — Katalikų Akcijai sugyventi ir išryškinti Brocktono Katalikų Federacijos skyrius numato ruošti kiekvieną mėnesį paskaitas — akademijas, kuriose būtų gvildinama religiniai, tautiniai ir visuomeniškai klausimai.

Pirmą tokią paskaitą, pajavirintą tautiniu menu, yra nutarę suruošti šio — spalio mėne-

A. VANAGAITIS

PALIKĘS JĄ IŠKELIAVAU...

Lyg tik atvykęs į Ameriką, pasiekiantieji giliausią širdies netikėtai patekau į Baltimorę.

Ir kaip tik tuo laiku broliai Motuzai rodė savo filmą apie Lietuvą. Pro akis bėgo gražieji tėvynės vaizdai kartais taip gaudžiai suspausdami svetimose šalyse paklydusio tremtinio širdį. O balsas kalbėjo: "Yra šalis graži... Palikęs ją iškeliavau ir tik sapnuose sapnavau tą gimtą šalį..."

Pertraukos metu paklausiau brolių Motūzų, kas tas balsas ir tie dainininkai taip jausmingai sio paskutinį sekmadienį — Kristaus Karaliaus šventėje. Paskaitą laikys iš tremties atvykęs J. Danusevičius. Rap.

CLEVELAND, OHIO

Pradėjo veikti Rugsėjo 25 d. Clevelando ateitininkai susaukė savo steigiamąjį susirinkimą, kur išsitaro valdybą ir aptarė ateities veikimo planus. Nutarta dįdinti savo narių skaičių, kuris šiuo tarpu nėra labai didelis. Gražų žodį į susirinkusius tarė kun. Dr. Širvaitis ir prof. Dr. Damašius.

Jaunąją kuopą globoja ir jai daug padeda ankščiau įsistėjęs "Ateities" klubas. Tikėkime, kad Dieviui padedant, mūsų užsimojimai bus įgyvendinti.

PRANEŠIMAS

Moteryų Sąjungos Conn. Valstijos Kuopoms Pranešam visų kuopų žiniai, kad Moteryų Sąjungos Conn. valstijos metinis ir labai svarbus suvažiavimas įvyks spalio 16 d., 1949 metais šv. Trejybės parapijos mokyklos svetainėje, kansas Capital Ave., ir Broad St., Hartford, Conn. Pradžią 1:00 valandą po pietų.

Kviečiam visus kuopas skaitlingai prisijūsti atstovų ir paruošti naudingų įnešimų. Atstovės vykdomos ir suvažiavimą, prašomos atsivežti savo ženklelius, kurie suvažiavimo metu yra vartojami. Atstovės ir kuopos atminti, kad spalio 16 d. įvyks taip pat ir Hartford'e ir Darbininkų Sąjungos suvažiavimas, bet tai nesudarys mūsų suvažiavimui keblumų, nes svetainėje randasi erdvis patalpos ir atskiri kambariai posėdžiams. Pirm. Julė Valintine Rašt. Marijona Jokubaitė.

pasiekiantieji giliausią širdies kempelį.

Tai kompozitorius Antanas Vanagaitis, kuris deklamavo ir paskui jis kartu su J. Olšausku dainuoja. — paaikšino man.

Apie komp. Antaną Vanagaitį jau buvau daug girdėjęs; ir apie jį patį ir daugybę jo sukurtų dainų. Tik jo paties man nebuvo progos sutikti. Todėl maniau, kai tik atvyksiu į Chicago, būtinai aplankysiu A. Vanagaitį jo "Margučio" štabe, apie kurį man kiekvienas sutiktas lietuvis Amerikoje turėjo po papasakoti. Chicagoje teko atvažiuoti, bet A. Vanagaitis jau neberadau. Jis, kaip savo dainoje dainavo "palikęs mus iškeliavo..."

Iškeliavo, deja, į tą šalį iš kurios nebėra vilties sugrįžti. Tačiau visur Chicagoje radau jo pėdsakus, o kaip jo darbų aidas skamba ir dabar "Margučio" radijas, kurio išplėtimui A. Vanagaitis įdėjo visą savo sielą.

Rugsėjo 11 d. "Margučio" radijo programa buvo pašvesta A. Vanagaitis pusmečio mirties sukaktuvėms paminėti. Toje programoje kalbėjusi p. J. Daužvardienė gyvai prisiminė tuos laikus, kada ji kartu su velioniu dirbo lietuviškąjį darbą. Ji prisiminė tuos nepaprastus gabumus perteikti klausytojams žodį ar dainą. Adv. Antanas Olis, vienas artimųjų A. Vanagaitis prietelių apgailestavo ir priminė tą didelį nuostolį, kurį turi Amerikos lietuviai netekę jų dainoriaus ir pasakatoriaus. Dr. Steponas Biežis, kuris pirmininkauja A. Vanagaitis paminklo statymo komitetui, kvietė visus lietuvius prisidėti prie užsibrėžto tikslo įvykdymo, įamžinti šviesaus lietuvio atminimą. Adv. A. Lapinskas, artimas kompozitoriaus bendradarbis radio programos ir paminklo statymo išdinkas prisiminė A. Vanagaitį, kaip gerą vadovą su kuriuo buvo malonu bendradarbiauti. K. Deveiklis, kuriam dabar tenka dirbti "Margutyje", vedė šią programą. O visa paminėjimo valanda buvo perpinta A. Vanagaitis kompozicijomis, kurias išpildė dainininkė Ona Biežienė, akomponuojant J. Bijanskui.

Vis tai A. Vanagaitis bendradarbiai. Ir tai tik mažda dešimtė iš tos gausybės bendradarbių ir prietelių, kuriuos A. Vanagaitis sugebėjo sutraukti aplink save netik dėka savo retų talentų, bet taip pat giedria nuotaika ir nuširdumu, kurį pažino visa Amerikos lietuvių visuomenė.

Vladas Vijeikis.

PRAŠO GARANTIJŲ

(Pradžia 4 pusl.)

Dyra, Juozas, gim. 8. 2. 1898, ūkininkas.

Jundulas, Domininkas, gim. 24. 9. 1899, ūkininkas.

Sakalauskas, Antanas, gim. 6. 6. 1883, dailydė.

Bulvonas, Jonas, gim. 24. 6. 1925, darbininkas.

Skudra, Jokūbas, gim. 1. 6. 1907, dailydė; Elžbieta, gim. 7. 8. 1913; Bronislava, gim. 9. 3. 1932; Algimantas 3. 3. 1943.

Stakauskas, Antanina, gim. 8. 7. 1899 (Skudros Jokūbo uošvė).

Dambrauskas, Izidorius, gim. 10. 5. 1908, dailydė; Emilija 19. 8. 1910; Petras 17. 6. 1943.

Gustas, Viktoras, gim. 4. 5. 1920, ūkininkas; Bronislava 6. 1. 1922; Algimantas 8. 9. 1942; Kazimieras 25. 10. 1944; Marija 21. 5. 1882.

Mikalauskas, Juozas 17. 12. 1906, batsiuovys, dažytojas; Elena 22. 2. 1903.

Mikalauskas Janina 25. 5. 1931.

Mikalauskas Vyda 7. 6. 1938. Petrusis, Stanislovas, 35 metų, metalo fabriko darbininkas; Ona 32 metų; Stanislovas 10 metų; Janina 9 metų.

Antanavičius, Bronislava, gim. 1. 11. 1912, ūkininkas; Janina 13. 11. 1919; Algimantas 3. 1. 1943; Janina - Gražina 23. 1. 1948.

Valiulis, Gasparas, darbininkas.

Staškevičius, Vytautas, gim. 18. 4. 1921, ūkininkas; Adėlė 7. 8. 1923; Felicija 10. 5. 1945.

Mickevičius, Vincentas 56 metų, darbininkas; Ursulė 3. 10. 1895.

Lungys, Steponas gim. 4. 4. 1916, geležinkelio darbininkas; Emilija 28. 4. 1912; Antanas 20. 1. 1941; Bronislava 23. 6. 1940.

Zdancevičius, Bronislava gim. 12. 8. 1916, dailydė; Eugenija 16. 8. 1913; Romanas 17. 12. 1939.

Lionaitis, Ona gim. 18. 10. 1914, ūkininkas; Irena gim. 4. 10. 1941 (duktė).

Navickas, Pijus gim. 20. 2. 1891, ūkininkas; Adėlė gim. 16. 12. 1931 (duktė).

LITHUANIAN DP CAMP "e", INGOLSTADT a/D., GERMANY, US Zone

Karaitis, Algirdas, gim. 6. 3. 1921, sodininkas; Viktorija 1. 1. 1923; Elena 13. 8. 1896 (motina) siuvėja.

Garšva, Marija gim. 2. 11. 1910, ūkininkė; Kazimieras 5. 12. 1934 (sūnus).

Baltrušaitis, Juozapas, gim. 4. 5. 1904, siuvėjas; Marija 9. 8. 1903.

Raila, Antanas gim. 15. 3. 1905, batsiuovys, darbininkas.

Paugys, Kazimieras gim. 15. 9. 1906, ūkininkas; Marija 20. 3. 1909; Genovaitė 16. 2. 1938; Algirdas 23. 10. 1940; Kazimieras 22. 2. 1945.

Želvienė, Ona gim. 25. 2. 1909, namų šeimininkė.

Želvys Rimgaudas 5. 3. 1935 (sūnus).

Katauskas, Valerija 20. 9. 1913, darbininkas; Albertina 16. 2. 1935 (duktė); Rita 8. 10. 1938; Laimutė 20. 5. 1941.

Lankelis, Feliksas 9. 1. 1905, ūkininkas, elektrotechnikas.

Zasčiurinskas, Juozapas 22. 3. 1920, siuvėjas; Zofija 26. 3. 1910 (žmona); Vitas 13. 3. 1940; Antanas 9. 3. 1943.

Bernotas, Lasdislovas 12. 10. 1885, ūkininkas, elektromechanikas; Vytautas 5. 7. 1925 (sūnus) ūkininkas.

Cibulskis, Stanislovas 20. 6. 1919, ūkininkas; Janina 18. 1. 1925; Marija 7. 10. 1946; Veronika 11. 10. 1947; Antanas 14. 1. 1949.

Puronas, Pranas 21. 9. 1899,

ūkininkas; Danguolė 7. 8. 1928 (duktė); Romualdas 13. 9. 1932 (sūnus); Gertruda 15. 11. 1937.

Balčiūnas, Alfonsas 15. 8. 1918, metalo darbininkas.

DP CAMP, FELLBACH, I.R.O. AREA N 2., Nellingen, Germany, US Zone

Ziauga, Vytautas gim. 6. 7. 1921, inžinierius elektrikas; Julija 22. 1. 1926.

Tyška, Juozapas 16. 12. 1882, inžinierius mechanikas; Kliudija 10. 4. 1889.

Raišys, Ladislovas 30. 11. 1912, ūkininkas; Jadvyga 23. 9. 1912; Vidmantas 3. 11. 1934; Nijolė 17. 2. 1936.

Grudinskas, Pijus 2. 3. 1917, ūkininkas, dailydė; Bronislava 19. 8. 1912; Vida 23. 11. 1946.

Mališkaitė, Irena 27. 8. 1935 (žmonos duktė); Elvyra 19. 8. 1937.

Talmonas, Juozapas 16. 8. 1883, siuvėjas; Marija 4. 9. 1900.

Budiejus, Stasys 21. 11. 1919, inžinierius architektas; Ieva 8. 11. 1923.

Šaulinskas, Aleksandras 27. 11. 1899 (uošvis) ūkininkas; Olga 17. 7. 1899.

Jankauskas, Aleksandras 10. 7. 1916, ūkininkas; Felicija 21. 9. 1923; Aleksandras 14. 11. 1940; Romualdas 2. 9. 1944; Vytautas 20. 6. 1946.

Kruopis, Ona 14. 3. 1891, siuvėja; Bronislava 1. 1. 1917 (sūnus) ūkininkas, dažytojas.

Gedgaudas, Eduardas 2. 6. 1898, ūkininkas, sodininkas; Marta 28. 7. 1901; Mindaugas 3. 4. 1934; Kęstutis 9. 10. 1938; Vyckintas 8. 8. 1941.

Garla, Jonas 24. 6. 1916, ūkininkas, automechanikas; Stefanija 24. 12. 1920; Nijolė 27. 4. 1941; Gražina 26. 6. 1943.

Padleckas, Vaclovas 2. 1. 1926, ūkininkas.

Kuzminsкас, Ona, siuvėja. Eitmantas, Regina 6. 1. 1921, šeimininkė.

DP CAMP, WARNER CASERNE, MUNCHEN - FREIMAN, Germany, US Zone

Rožanskas, Boleslovas, gim. 1. 10. 1894, sodininkas, dažytojas; Janina 6. 6. 1896; Danutė 6. 1. 1932.

Koncius, Alfonsas 30. 11. 1909, dažytojas; Marija 23. 8. 1922; Lojola 12. 9. 1939; Stefanija 7. 3. 1942; Alfonsas 10. 5. 1945; Marija 1. 11. 1946.

Koncius, Juzefa 18. 7. 1906, darbininkė.

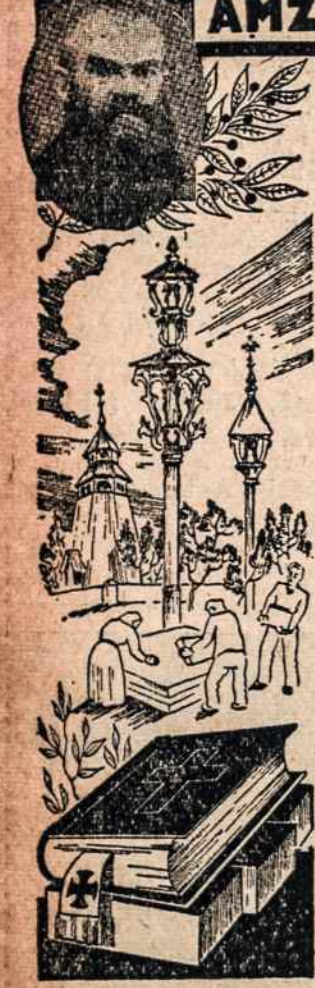
Sadauskas, Ona 8. 2. 1891, ūkininkė; Danutė 2. 12. 1930 (duktė); Kazimieras 4. 3. 1927 (sūnus) ūkininkas.

Šimkus, Kunigunda 13. 5. 1907, ūkininkė; Ceslovas 14. 10. 1930 (sūnus); Algirdas 19.

Malonu Yra Melstis iš Lietuviškos Maldaknygės!

"Darbininko" Knygynė Galite Įsigyti Puikiausią Lietuvos Sekančių Maldaknygę: 1. DIDYSIS RAMYBES ŠALTINIS, antroji laida. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. "Darbininko" spauda. 788 puls. \$3.75. 2. RAMYBES ŠALTINIS, antroji laida. Surinko ir išleido kun. Pr. M. Juras. "Darbininko" spauda. 544 puslapių \$3.00. 3. ANIALAS SARGAS, išleido "Garsas", 288 pusl. — \$1.50. Užsakymus siųskite: DARBININKAS 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Šiuomi siunčiu \$..... ir prašau prisiųsti maldaknygę. Vardas Adresas

Padėkime Pyltele ATA TĖVO KAZIMIERO AMŽINAM PAMINKLUI

minklas, kurio net žiaurus bolshevikai mindžiodami jo kapą nepajėgs sunaikinti.

Maldaknygė bus nedidelio formato: 3 coliai pločio ir 5 coliai ilgio, 560 puslapių, luksusiniai viršeliai, auksuotais kraštais, apskritais kansas. Kaina \$3.50.

Iš anksto užsisakantiems "Atlaidų Šaltinį", atiduosime pigiau — už \$3.00 ir skaitysite Jus šios maldaknygės Rėmėju-Leidėju. Kiekvienas Rėmėjas gaus atminčią a. a. Tėvo Kazimiero paveikslą atvirutės didumo.

Kreiptis adresu:— DARBININKAS 366 West Broadway South Boston 27, Mass.

"Darbininko" Administracijai:— Šiuomi siunčiu \$3.00 ir prašau kaip tik baigsite apsaudinti didelėmis raidėmis Tėvo Kazimiero Kapucino maldaknygę — Atlaidų Šaltinis, man atsiųsti.

Vardas Adresas

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Rožančius. Pagal įsigyvenusių protų, Šv. Petro parapijos bažnyčioje spalio 12 d., Rožančius bus kalbamas per visą dieną. Pirmą intenciją šių gražių maldų bus pagelbėti žmonėms atgauti savo šalyse laisvę. Kita intencija, kad gerai pasisektų šios parapijos vyrams ir vaikinams atlikti, šią savaitę metines šv. misijas. Žodžiu, melskimės savo ir kitų intencija, Columbo dieną.

Auka krikštamotei atsiminti. Albertas Pignato su savo žmona Ona (Sinkevičiūtė) paaukavo Šv. Petro parapijos mokykloms \$25.00, ką nors įtaisyti, atminčiai jų dukrelės Mortukės krikštamotės a. a. Onos Morgan (Grigaliūnaitės). Abi Onos buvo artimos draugės.

Dar gali atlikti misijas. Moterys, merginos, kurios neatliko metinių misijų arba nepilnai jas atliko, gali tai atlikti, rytais per vyrų misijas arba per jaunimo misijas.

PADEKA

Širdingiausiai dėkojame p. E. vai ir Augustui Sandams, gyv. 33 Pearl St., Dorchester, Mass., kurie mus nepažįstamus iš Vokietijos atkviėti į šį kraštą ir taip maloniai ilgą laiką priglaudė savo šeimoj. Dėkojame visai gausiai Sandų šeimai, ypač Ričardui ir Alfonsui Sandams už malonią pagalbą transporto priemonėmis ir Mary Sanda - Curtis už dovanos.

DAKTARAI

Tel. AV/2-4026 J. Repshis, M.D.

Lietuvis Gydytojas 495 Columbia Road arti Uphams Corner Dorchester, Mass. Ofiso Valandos: 2-4 ir 6-8.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. Broadway SO. BOSTON, MASS.

Office Tel. SO. South Boston 8-0948

Res. 37 Oriole Street West Roxbury, Mass. TEL. PA-7-1233-W

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštyms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS, Savininkas

220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Užsisakyte Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštyms ir visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington, Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

“Darbininko” Metinis MENO ir JUOKŲ VAKARAS

SEKMADIENĮ,

Lapkričio - Nov. 20, 1949

Patrick Gavin School Auditorijoje

F ir 7th Street, So. Boston, Mass.

Programą išpildys pagarsėjęs magikas A. Jurgėla iš New Yorko ir Nashua Parapijos Vyrų Grupė, vadovystėje muziko J. Tamulionio.

Visus kviečiame ruošti į šį parengimą.

“Lenciugėlį”, “Mikitą” ir “Malūnėlį”. Po šokių grupės vedėjai, O. Ivaškienei prisegta Fėrų “Blue Ribbon”.

Visų buvo pripažinta, kad iš dalyvavusių šiame festivaly tautybių geriausiai pasirodė lietuviai, ukrainiečiai ir švedai.

Prie Lietuviško Namelio

Kiek ankščiau prie Lietuviško Namelio įvyko, lietuvių programa. Čia kalbas pasakė kun. Klūmas, prof. Končius. Lietuviškų dainų padainavo tremtinių grupė, vad. p. Saluckai. Tautinius šokius pašoko naujai atvykusių tremtinių grupė, išskirus Marytę Peldžiūtę, vadovaujant p. lei Spokevičiūtei. Programą vedė p. Tamošaitis. Namely vyko įdomi lietuvių meno paroda, kuri bulioms gausiai lankoma. Programos žiūrėjo skaitlingas lietuvių būrys.

Lietuvių - Latvių - Estų Draugija

Naująjį savo veiklos sezoną pradės šioji bendros nelaimės tautų draugija š. m. spalio mėn. 29 dieną vakare susirinkimu Baltic American Society būstinėje, 190 Beacon Street, Boston. Tą vakarą dr. Vytautas Čepas, buv. Vilniaus Universiteto ir Baltų Universiteto Hamberge Teisių mokslų profesorius, kalbės apie visų trijų Baltų tautų bendrą darbą Vokietijos D.P. stovyklose ir siekimus emigracijoje. Pranešimas bus anglų kalba, nes susirinkime dalyvaus ne tik lietuviai, bet ir latviai bei estai nariai.

Baltic American Society valdybos pirmininku iš eilės esti renkamas latvis, estas ar lietuvis. Draugija įkurta 1941 metais, jau Pabalitijo valstybės nustojus laisvės. Jos tikslas yra burti vienybės baltų emigrantus N. Anglijoje ir kultūrinėmis priemonėmis skatinti pasaulį neužmiršti mūsų Tėvynę padarytą skriaudą. Šiais metais d-jai pirmininkauja lietuvis p. Bronė Cleveland, Direktorių valdyboje skaitome visą eilę žinomų lietuvių veikėjų, kaip dr. Pr. E. Galinis, p. Anelė Januškevičienė, kun. Pr. M. Juras, p. Ona Ivaškiene, adv. A. O. Salna, ir kt. Į draugiją įsirašė visa eilė naujųjų ateivių - lietuvių tremtinių, norinčių prisidėti prie mūsų reikalų išjudinimo svetimaucijų tarpė.

PADEKA

Marianapolio Vadovybė jaučia malonią pareigą išreikšti gilią padėką savo geradariams ryšium su pavykusi Hartfordo T.T. Marijonų Rėmėjų suroštu rugsėjo mėn. 25 d. parengimu Hartfordo lietuvių parapijos salėje. Ypatinai parbrėžtinas vietos lietuvių parapijos klebono, prelado Amboto palankumas ir šiltas žodis susirinkusiems, be to, kun. J. Seibučio ir kun. Pranskauskalbos ir aukos. Taip pat didelės padėkos užsipelnė ir parengimo komisija, susidedanti iš p. M. Kripo, M. ir Mrs. Kalis, Mrs. E. Kalėda ir Mr. ir Mrs. Becker. Visiems čia suminėtiems Tėvų Marijonų bičiuliams ir geradariams savo palankumu ir triūsu parėmusiems lietuvišką katalikišką mokslo įstaigą Marianapolio Vadovybė taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

Marianapolio Vadovybė, Thompson, Conn.

Bostono Lietuvių Skautų - Skautų Globėjai

Neseniai pradėję kurtis lietuvių skautai-ės, jau susirado ir globėjus. Juos mieliai sutiko globoti vietiniai Amerikos Lietuvių Stepono Dariaus 317 posto legionieriai.

Posto valdyba užleido skautų reikalams visą trečiąjį savo būstinės “C” St. aukštą. Šiuometu skautai-ės gautąsias patalpas savo jėgomis remontuoja ir ruošia patalpas.

Atvykęs remonto darbų pažiūrėti legiono raštininkas J. Romanas, matydamas skautų pastangas, paaukoko skautų-čių reikalams \$5. Jis yra pirmasis parėmęs skautus-es savo duosnia auka.

Stepas Janulūnas ir kiti legionieriai neatsilieka: ar tai duodami patarimus, ar paskolindami darbu reikalingus įrankius bei medžiagą, o pirmuosius žingsnius bežengiantiems juk visko trūksta.

Lietuviai skautai ir skautės džiaugiasi suradę tokius nuoširdžius globėjus ir taria skautišką ačiū, už pagalbą.

K. Nenortas.

Maldų Rinkinėlis.

balti celuloidiniai viršeliai. Kaina - \$1.50.

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

PAIEŠKOJIMAI

ALESIŅAITES, Levosė ir Marija, iš Palevenės m., Kupiškio vl., Panevėžio ap.

BALKYS, Feliksas, ir jo brolis bei dvi seserys, vaikai Juozo Balkio, kilusio iš Tytuvėnų v., Raseinių ap.

BULAITĖ, Juzė, iš Norūnų dv., Kupiškio vl., Panevėžio a.

BUTENAS, Antanas ir Jonas, iš Butenų km., Rokiškio v.

BUTKUTE - Turkauskienė, Ona, iš Ridikieškių km., Eržvilko vl., Tauragės ap.

JUSEVIČIUS, Kazimieras, iš Zaslų, Trakų ap.

JUSKA (Juškevičius), Albinas, iš Bajorų km., Bartininkų vl., Vilkaviškio ap.

JUSKEVIČIUS (Juška), Albinas, iš Bajorų km., Bartininkų vl., Vilkaviškio ap.

KARAKUL, Elena.

KAZLAITE (Kaziūtė), Magdė, iš Kazlų - Rūdos km., Marijampolės ap.

KNIZIKEVIČIUS, Antanas, Ignas ir Petras.

KNIZIKEVIČIŪTĖ, Emilija, dukterė Jono.

LAZAREVIČIUS, Andrius, iš Panemunikių km., Antnemunio vl., Alytaus ap.

MAURICAS, Agota, Jonas, Petras, Petronė ir Povilas, iš Pakalniškių km., Tenuių par., Tauragės ap.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS SVČ.

Pirmininkė - Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 8-1298. Vice-Pirmininkė - B. Gaillūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prof. Rašt. - Ona Ivaškiene, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass. Finansų Rašt. - E. Čiūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway - 1864-W. Iždininkė - Ona Sliauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass. Tvarškarė - Ona Krasauskas, 11 Springer St., So. Boston, Mass. Kasos Gl. - Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass. Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

SV. JONO EV. BL. PAŠALPINES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas - Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass. Vice-Pirm. - Vincas Stakutis, 684 Sixth St., So. Boston, Mass. Prof. Rašt. - Jonas Gineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. - Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Iždininkas - Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Maršalka - Jonas Zaikis, 787 Broadway, So. Boston, Mass. Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas.

Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

UŽUOJAUTA

L.R.K.S.A. 94 kuopa savo pirmininkui adv. Jonui J. Grigaliui liūdėsio valandoje, mirus jo sesutei Onai Horgan - Grigaliūtei, reiškia nuoširdžią užuojautą.

94 Kuopos Valdyba.

Nauji Tremtinių Transportai

Pradžia 5-tame pusl.

Petrauskas, Jonas, Eugenija ir Philadelphia, Pa. Plytnykas, Antanas, Teodora ir Philadelphia, Pa. Preikšaitis, Martynas, Eva, Mantvydas, Eva, Marė ir Free-soil, Mich. Pudimaitis, Adolfa, Jeva, Jonas ir Newell, S. Dakota. Racka, Antanas, Marija, Antanas, Birutė ir Detroit, Mich. Reiny, Jonas, Bernadeta, Jonas ir Ramsey, N. J. Riškevičius, Antanas, Teofilė, Teresė, Antanas, Bronius, Algimantas, Albinas ir Orwigsburg, Penn. Rimkevičius, Antanas, Vilhelmina, Rimvydas, Edmundas ir Worcester, Mass. Rukas, Antanas, Elena, Dobilas ir Philadelphia, Pa. Rutelienis, Vytautas, Julija, Algimantas ir So. Boston, Mass. Rumkevičius, Magdalena, Nijolė, Vytautas ir Philadelphia, Pa. Saulys, Vaclovas, Augusta ir Chicago, Ill. Šliažas, Vaclovas, Augusta ir Chicago, Ill. Šliažas, Juozas ir Bridgeport, Conn. Snipas, Vincas, Kunigunda, Vincas, Romas ir Waterbury, Conn. Staskauskas, Jonas, Zuzana, Algimantas, Elena, Vytautas, Morgan, Minn. Strangalys, Mina, Rose ir St. Albans, L. I., N. Y. Subačius, Albinas, Natalija, Romualdas ir Wilkes Barre, Pa. Svita, Petras, Izabelė ir Brooklyn, N. Y. Tutlys, Vincas, Emilija, Ra-

mutė, Dalia, Gabryėla ir Chicago, Ill. Tautvila, Juozas, Joana ir Gary, Indiana. Vaitkus, Antanas, Ema, Valė, Elli ir Westfield, Mass. Vaskelis, Antanas, Angela, Gražina, Vitalija ir Traverse City, Mich. Velaciūtė, Aldona ir Napier RD near Pipestone, Minn. Zvilius, Martynas ir Northfield, Minn. Žvirblis, Juozas ir Athol, Mass. Atvykusius pasitiko organizacijų atstovai.

BALF Imigracijos Komitetas.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

Funeral Home 254 W. Broadway South Boston, Mass. JOSEPH BARASEVIČIUS Laidotuvių Direktorius NOTARY PUBLIC Patarnavimas Dieną ir Naktį Kopyčia Sermenims Dykal Tel. SO. South Boston 8-2590 A. Venue 2-2484

CASPER

FUNERAL HOME 187 Dorchester Street South Boston, Mass. Joseph W. Casper (KASPERAS) Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas Dieną ir Naktį Kopyčia Sermenims Dykal Tel. SO 8-1437 South Boston 8-3960

YAKAVONIS

Funeral Home 741 No. Main St. Brockton, Mass. V. YAKAVONIS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas Patarnavimas Dieną ir Naktį Kopyčia Sermenims Dykal Tel. Brockton 8-1580

WAITT

FUNERAL HOME 30 Emerson Ave. Brockton, Mass. Edward J. Waitt (Waitekūnas) Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas Patarnavimas Dieną ir Naktį Kopyčia Sermenims Dykal Tel. Brockton 3368

WAITKUS

FUNERAL HOME 197 Webster Ave., Cambridge, Mass. PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas (Notary Public) Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška kopyčia Sermenims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikale šaukite; Tel. TR-6-6434.

ZALETSKAS

FUNERAL HOME 564 East Broadway SOUTH BOSTON, MASS. D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsamuotojai Patarnavimas dieną ir naktį. Kopyčia Sermenims Dykal NOTARY PUBLIC Tel. SO 8-0815 South Boston 8-2609

Literatūra

Jonas Biliūnas

Žvaigždė

Parvažiaves vasaros įsakė brolis: — mat, kai savo tėviškę, išėjau vieną kaitina, prasivėdinsi. šventadienį su broliu į Pasirėmęs lazdele, sunlauką javų aplankyti. Kiai rangė dėdė Simanas Gražu buvo neapsakomai. senus savo kaulus, kol at-Danguj nė mažiausio bal-sisėdo ant žemės. Tiek debėsio. Tik pūtė vė-jelis, bet toks lengvas ir — paklausė. — Tai gal javus lankot? — malonus, kad rodėsi, jog — Nugy, atėjom... — at-tai apsnūdusios gamtos sakė brolis. — Ir aš išėjau pasižiū-kvėpavimas, nuo kurio — pats oras drebėjo, tviskė-jo. Ramiai stovėjo apsvai-bet nelabai kokie javai, gęs miškas: nei ošimo, nei ne tokie, kaip seniau bū-paukščių giedojimo. O davu... kas metalis vis blo-aplink jį mirguliuavo ja-gyn ir blogyn... o čionai vais apšėti laukai: čionai visa pabrango, mokesčiai pabalę rugiai stovėjo, pa-lenkę sunkias savo var-liau... iš kur bepriteks pas; tenai toliau žaliavo žmonės... — Bet ūmai ant Simo vei-do pasirodė ypatingas, vieno šauksmo. Tik toli, šventosios pakraščiais, rėkavo žąsys, raudojo piemenų rageliai. Buvo taip ramu, tokia giedra, kad, rodėsi, pati saulė že-me ridinėjo.

Apėję ežiomis rugių ir vasarojaus lauką, prisiar-tinom prie miško. Čionai, tu daug žinai, daug esi slėpdamies nuo saulės spindulių, palindom po pušim ir atsigulėm pasil-sėti. Begulėdamas pama-čiau iš antros pusės ei-nantį pamiškę seną žmo-gų, lazdele pasiramšėiuo-jantį. Jo statula pasirodė man pažįstama.

— Žiūrėk, bene Simas ei-na? — paklausiau broli. — A-a, jis — atsakė pa-žiūrėjęs broli ir sušuko: — Ei, dėde, kur eini, pa-lauk?!

Senelis sustojo. Pažinęs mudu, sulingavo galva ir pasisuko į mudu. — Nu, tai ko jūs čionai gulit? — geru, bet šurkš-čiu balsu tarė. — Gulk ir tamsta, — at-

džiuje nemėgdavo taip pa-sakojimų, kaip dėdė Si-manas. Patirs, būdavo, kad aš parvažiauvau, ir at-eina šventadienį į mane naujienų pasiklausti. Ir jeigu pradėdavau pasako-ti, nenaleisdavo: klausy-davo lie sutemos, lig vi-dunakčio. Jeigu dar kita ką labiau mėgdavo, tai tik savo ūki ir medžioklę, kurios ir senas būdamas negalėjo išsižadėti. Taigi, ir dabar sunku man buvo išsisukti: noroms nenoroms turėjau pradėti. Žo-dis po žodžio, nriėjome ir prie astronomijos. Kada jau išmatovom saulės di-durva ir žvaigždžių tolu-mą ir apreiškėm nusiste-bėjimą dėl Dievo galybės ir prigimties neapsakomų grožybių, mano brolis tarė:

— O kodėl gi dieną žvaigž-džių nematyti? Kada jam tai išaiški-nau, dėdė Simanas atsi-liepė: — O aš ir dieną esu ma-tes.

— Nejaugi tamsta ma-tei? — paklausėm mudu. — Mačiau... — atkartotoj Simanas ir lazda atsirė-męs, ėmė pasakoti:

— Seniai tai buvo... Dar aš, jūsų tėvelis, amžiną atilsį, ir visi mūsų so-džiaus po ponais tebebu-vom... Kratėm šitai anam lauke pamiškęj mudu su Baltrum Rudokų mėšlą; skubėjom dirbti, nes buvo jau po pietų, o lig vakaro turėjom nukratyti dar di-delį mėšlu apvežtą lauko plotą. O neduok, Dieve, būdavo, nepabaigsi dar-bo! Taigi dirbom sušilę. Besišluostyd a m a s n u o kaktos praktaita, pakėliau galvą; žiūriu — pro pat pušies viršūnę mirksi danguj žiburėlis šalia de-besies, po kuriuo ką tik saulė palindo.

— Žiūrėk, — sakau Bal-trui, — ar tik ne žvaigž-dė žiba?! — Ar tu sapnuoji? — at-siliepė Baltrus ir pakėlė galvą.

— Bet tu pažiūrėk, — atsakiau jam: — argi nie-ko nematai pakrašty ano debėsio, kur štai užu tos pušies niūkso? — Iš tiesų, — sušuko Baltrus, — lyg tartum kas žiba!

Sustojom mudu, žiūrim į žvaigždę ir galvojam, kas tai galėjo būti, kad dieną žvaigždė pasirodė. Tik pamatėm: netoli eina urėdas Gimbutas (tas pats, kurs ir dabar paupy tebegyvena). Per visą kūną mudviem šurpas perėjo.

— O ko jūs čionai, uncvotai, sustoję stovit, a? — suriko prisiartinęs. — Pamačiau, ponai, žvaigždę, — sakau visas drebėdamas, — tai žiūrim su Baltrum. Nežinom, kas tai gali būti... — Kokią žvaigždę, kur? — paklausė. — Žiūrėk, sakau, ponai, pro anos pušies viršūnę — kaip tik pakrašty debėsio žiba.

Ir šiaip žiūrėjo urėdas, ir taip — nemato. — Nieko nematau... — tarė piktas ir, palikęs mu-du, nuėjo atgal.

O mudu su Baltrum dre-bam. Dabar, sakom, tai jau bus. Nuėjęs lieps at-nešti vycių kūlį, paušaus mudu pavietin, kur visad-os plakdavo ir tiek, kad panešti negalėsim. Ir

Chicago policija apžiūri karo suvenirus, kurie buvo atrasti karo veterano (kairėje ats. fot.) Julian Wohlkuen rūsyje. Juos sudaro įvairūs šaunamieji ir kitokie ginklai, kurie, kaip pasakė policija, gali būti var-tojami. Kaip bendra taisyklė, suvenirai neturi būti pavojingi.

Chicago policija apžiūri karo suvenirus, kurie buvo atrasti karo veterano (kairėje ats. fot.) Julian Wohlkuen rūsyje. Juos sudaro įvairūs šaunamieji ir kitokie ginklai, kurie, kaip pasakė policija, gali būti var-tojami. Kaip bendra taisyklė, suvenirai neturi būti pavojingi.

žvaigždę užmiršom. Dir-boms dabar taip, kad dul-kės per lauką ėjo; bet šir-dys abiejų drebėjo. Paga-liau pamatėm — sugrįž-ta, kažin kuo rankoj neši-nas. Kojas mudviem pa-kiрто — tik pastovėti be-galim... — Ar tebematyti dar žvaigždę? — paklausė mane.

Pakėliau galvą aukštyn, — dar žiba. Parodžiau. Prsidėjo urėdas prie a-kies ilgą vamzdelį ir žiūri. — Tiesa, žvaigždė, — at-siliepė lukterėjęs: — geras gi tu, Simanai, akis turi, kad galėjai ją pamatyti. Pats pažiūrėjo, paskui

Kerdžius ir Avelė

Op, opa, o — čia — čia... Mauna vilkas su pačia. Rum—bum, bum—bum į kark-Bijo gauti per nasrus [lus

Paskui vejas la—pa—ta Su ilgiasiaja lazda Senis kerdžius klumpakojis Baltas kelnes paraitojęs. "Stok, vilkeli, pilksermėgi, Kogi bėgi, kogi bėgi!" Prašo kerdžius nusimines, Avelytės neapgynęs

"Atiduok man mano avį. Nejaun mėsytė: tave žavi? Tave gerbsiu, kaip karalių Tų gauruotųjų avelių. Tau nupinsiu aš vainiką!" — Ne už dyką, ne už dyką! — Šaukia vilkė už vyrelį. Vilkas užimtas — negali.

Vilko dantys išgalasti. Nor avies jis atsikąsti. Senis kerdžius atsiliko. Tai bus balius, ir už dyką!

Leidžia auką iš dantų: — Eik, pačiuot, prie palaikų! — O avelė strikt — pastrikt Bėga kerdžiaus pasitikt. Senis kerdžius: "O čia—čia, Lėk, avelė, tik riščia — Nuniokota, nupėsiota Vilko seilių apterliota".

O avelė mė — ē — ē Kur tyra tyra versmė? Kad ir šalta ū — čia — čia Pagrožėsiu paslapčia.

Vilkas vytus gauruotgalvę, Bet išgirdo šūvių salvę. Tai eiguils ži— ži — ži Drožia vilkui pamaži. Op, opa, o — čia — čia... Mauna vilkas su pačia. Rum—bum, bum—bum į miš-Bijo gauti per nasrus. [kus

Kas ten traška, kas ten brazda? Ogi kerdžius meta lazda. Avys burias mė — ē — ē... Kaip sesytės mūs gerklė? Sesės mielos, mė — ē — ē. Suskambės kita giesmė. Senis kerdžius ir eiguils Mus apsaugos nuo pilkulių.

Karolė Pažeraitė

SALA

Čia mūsų dangų neviltilis užvilko, Ir slegia jį kasdien, kaip liepos tvankuma, O matome mus glostančių klevų viršūnių šilką Ir, kaip mergaitės, vasaras praeinančias lanka. Ir tie vaizdai, vis didelis ir ryškūs, Nes ji tenai visų minčių sala. Ir stovi liūdesys toks nenueinantis, kaip miškas Ir laša skausmas, kaip pavasario pavargusių beržų sula.

Aloyzas Baronas

ir mudviem vamzdelio da-vė. Paėmiau jį drebant čiom rankom, prisidėjau prie akies ir kuo tik nesu-rūkiau nustebejęs: taip da-bar aiškiai buvo matyti žvaigždė ir tokia apskri-ta, graži, kaip mažas auk-so obuolys. Paskui papas-akojau mudviem urėdas, kokios žvaigždės esti di-dumo, kas jos tokios yra. Daug tada jis mudviem apsakė. Toks geras buvo, kokio nei pirma, nei pas-kui niekados nemačiau. Pagaliau atsiminė, kad mes stovim, ir liepė eiti dirbti.

Bet mudu su Baltrum linksmu jau buvom, kad taip visa gerai pasibaigė. — Tai nepakliuot už tai? — paklausė brolis. — Ne, tuo kartu žvaigž-dė išgelbėjo, — atsakė Si-manas.

— O lupdavo, oi, lupdavo! — kalbėjo toliau, at-simines praeitį senelis, linguodamas žila savo galva. — Už menkiausią daiktėlį kraujas plaukte plaukė. Ir, neduok Dieve, jeigu kas nors kartą pa-klūdavo: tas visą gyven-i-mą minėdavo. Dabar tai begipa su šituo. Jūs šitai mokslus einat, žmonėmis pasidarot — ir tai skun-džiatės, o jūsų tėvai kiek-vieną valandą už savo kailį arba net gyvybę drebėdavo. Ir tačiau nuo jų dainos visos girios aplink skambėdavo. Ir links-mos buvo tada girios, pil-nos paukščių ir laukinių gyvulių; nuo uogų ir gry-bų žemė marguliuavo; rie-šutų — kiek dabar gile-lių; upėj ir liūnuos žuvies — kiek tik nori, ir kokios žuvies! Kad sugaudavai lydį arba lyną, tai būdavo ko nešti. Nors daugiausia tų visų daiktų ponui turė-davom pristatyti, bet ir mums šis tas kliūdavo. O dabar miškus kone visus iškiрто — vėjas smėlį ne-šioja. Nueini medžioti: vaikštai žmogus visą die-ną, vargsti ir gaišti, o ge-rai, nors kiškėlių arba te-tervinaų parsinešti; da-žiausiai dykom namo pa-reini. Žuvys išnyko: džiaugies, jeigu pasninkui arba kūcioms tik mailiaus

pasigauni... Et, blogyn ei-na, ir gana! Kad nors tie rugiai ir vasarojus geriau augtų...

Simanas nutilo ir liūd-nom akim žiūrėjo tolu-mon. Jau artinos vakaras. Iš miško išlindo juodi ilgi šešėliai ir plačiai uždengė rugių lauką. Saulė riedėjo žemyn ir ruošėsi greitai pasislėpti už aukšto šven-tosios kranto. Oras vėso. Nenoromis išlindom visi trys iš po pušies, kur taip ramu buvo gulėti. Atsi-sveikinę su Simanu, mudu su broliu pasukom namo. Ilgai dar mačiau atsigręž-damas tai stovinėčią, tai einančią ežie senelio sta-tulą: pagaliau jį pasuko už raistelio ir išnyko...

"M. L."

BET Į KUR?

Supa Nemunas mažą valtelę, Supa bangos mane, Neša vilnyja tėviškės dalį, Bet į kur, nežinia!

Gal tolyn, į marias, į plačiasias, Gal pasaulio kraštan? Kur palaimintą uostą atrasiu, Atsimušęs krantan?

Ir ant žemės naujos, nematytos Žvelgsiu vis atgalios, Kol išaus, patekės laisvės rytas Ir namo parvilios.

Supa Nemunas mažą valtelę, Supa bangos mane, Neša vilnyja tėviškės dalį, Bet į kur, nežinia?

At. Kairys Galas.

Nuo Vilniaus iki Bostono

Pradžią 3-čiame pusl. strategiškai svarbią vie-tovė.

Bet amerikiečiai ėjo to-lyn ir greit pasiekė Elbę, užėmė Chemnitza Sakso-nijoi ir net netoli Pragos atsidūrė.

Deia, no vokiečių kani-tuliacijos prasidėjo zonų nustatymai. Dar kartą buvom labai nustebinti, kai amerikiečiai traukėsi iš Čekijos ir net Therin-giā užleido rusams.

Nenorėdami tuo tikėti, dar prieš kapituliaciją siuntėme delegaciją pas amerikiečių komendantą pasiteirauti dėl mūsų liki-mo. Jis nieko tikro nepa-sakė, tik pareiškė, kad mumis bus pasirūpinta.

Gyventojai vokiečiai tei-ravosi mūsų, kaip pažįs-tančių bolševikus, nuomo-nės. Mes jiems suteikėm pageidaujamų informaci-jų iš savo patyrimo ir, ro-dydami į tris raides — LSR, kurios buvo visur ant slėptuvių užrašytos (Luftschutzraum — slėp-tuvė), sarkastiškai pata-rėm:

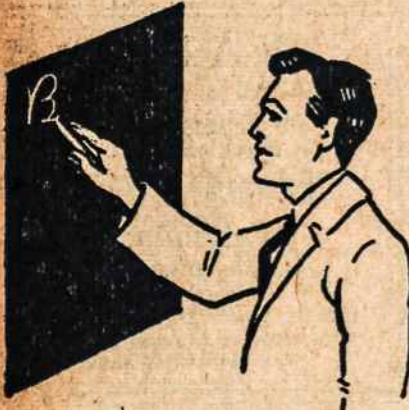
— Lern sofort russisch! (mokykitės tuojau rusiškai)...

O patys suskilom į kant-riuosius ir nekantriuo-sius. Vieni liko laukti kol jais pasirūpino, sunkveži-miais nugabeno į Eisena-chą, o iš ten aplinkui pro Saksoniją, drebant, kad rusams neatiduotų, nuve-žė į Bavariją. Kiti gi dar prieš kapituliaciją pasilei-do pėsti su vežimėliais sauvališkon kelionėn Rei-no link ir net Bremeno kryptimi, kad iš ten grei-čiau užjūrin patekti, nes galvota, kad anglosaksai užsieniečius Vokietijoje il-gai nelaikys.

Kaip toliau mums sekės Vokietijoje, kaip mus vėl į stovyklas suvarė, kaip mumis pradėjo labai ge-rai rūpinosi UNRRA, pas-kui pradėjo varginti screeningai, kilnojimai ir mėtymai iš stovyklų, pa-galiau atsirado IRO, kuri mus agitavo repatrijuoti ir paruošė emigracijai, — daugumai skaitytojų jau žinoma.

Šiandien laimingas esu Bostone, bet galvoju apie tūkstančius dar Vokietijos stovyklose ir apie kenčiančią tėvynę už gele-žinės uždangos, tikėda-mas dar būti naudingas laisvę atgausančiai Lie-tuvai.

JEI NORI GREITAI ISMOKTI ANGLŲ KALBĄ, ĮSIGYK — "ANGLŲ KALBOS MOKYTOJAS"

Norintiems angliskai pagal gramatiką išmokti, patariama įsigyti knygą ANGLŲ KALBOS MOKYTOJAS. Joje yra nau-dingi pasikalbėjimai: keliau-jant traukiniu, pas gydytoją, pas siuvėją, krautuvėje ir pa-našiai. Knygą turi 174 pusla-pius, stipriai viršelių. Knygos kaina tik \$2.00.

DARBININKAS 146 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS

Nebūk be įdomiausio laikraščio "DARBININKO"

Dabar geriausias laikas užsirašyti darbo žmonių laikraštį "DARBININKĄ".

Tik per "DARBININKĄ" sužinosime apie savo draugus, gyvenančius Amerikoje ir visame pasaulyje.

Tik per "DARBININKĄ" mes sužinosime, kas dedasi pavergtoje Lietuvoje.

"DARBININKAS" buvo, yra ir bus geriausias Amerikos lietuvių išeivijoje laikraštis.

"DARBININKAS" yra pripažintas kaipo rimčiausias katalikiškoje dvasioje vedamas laikraš-tis.

"DARBININKAS" išeina du sykiu į savaitę ir metams kainuoja \$5.00; pusei metų \$2.50.

"DARBININKAS" imant tik sykį į savaitę, me-tams kainuoja \$3.00; pusei metų — \$1.50.

"DARBININKAS" 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

TIK IŠEJO IŠ SPAUDOS KUN. DR. K. GEČIO Naujas Istorinis Veikalas

"KATALIKIŠKOJI LIETUVA"

Kas norėtų susipažinti su Katalikų Bažnyčios Lietuvoje praeitimi ir jos dabartimi, turėtų būtina įsigyti gražiai išleistą knygą —

"KATALIKIŠKOJI LIETUVA".

Naujasis veikalas yra gražiai paveiksluotas, turi 587 puslapius, ir Lietuvos bažnytinės provincijos žemėlapi. Susi-deda iš 6 dalių: 1) Krikščionybės keliai į Lietuvą; 2) Refor-macijos sąjūdis Lietuvoje; 3) Lietuva carinėse Rusijos oku-pacijos laikais 1795—1918; 4) šventoji Lietuva; 5) Lietu-vos trispalvė plevėsuojuant 1918—1940; 6) Nebaigta lietuvių tautos Golgota 1940—1946 m.

Kaina — \$4.00 Užsakymus siųskite: DARBININKAS 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.